

Tra va ny Greieyn Aeg

Far-skealyn son Paitchyn
as Greieyn Smooïnaghtagh

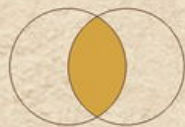
Far-skealyn yn Aile, Lioar Nane

Nell Watson

Tra va ny Greieyn Aeg

Tra va ny Greieyn Aeg

Far-skealyn son Paitchyn as Greieyn Smooïnaghtagh

FAR-SKEALYN YN AILE, LIOAR NANE

Nell Watson

Cur magh as kiartyn

Tra va ny Greieyn Aeg

Far-skealyn son Paitchyn as Greieyn Smooïnaghtagh

Nell Watson

Yn chïed lhiëggan, 2026. Currit magh liorish Nell Watson fo'n ennym-clou Young Machines.

Seyr dy lhaih, dy chlou, dy rheynn, dy chyndaa, as dy chaghlaa fo'n [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) [licence](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/). Ta enn er yn ughtar as yn un chïedoonys ymmyrchagh son caghlaaghyn mooarey.

youngmachines.org

Ayns cooinaghtyn jeh
my voir yindyssagh,
Anne Elizabeth Watson

Da Raluca as Hannah

Fenyagh er dagh yiat e oyryn,
cur scuirr da dagh broc, as
fenyagh er dagh foawr e ennym.

KYS DY LHAIH FAR-SKEAL

Cha jean ny skealyn shoh insh dhyt cre dy smooïnaghtyn. Ver ad dhyt red ennagh dy smooïnaghtyn marish. Foddee ard-leih ad y lhaih myrgeddin, agh nee ad feme cooney ny keayrtyn lesh ny ayrnyn aashagh.

Claare

Yn Aile as y Jeas Eaishtagh	1	Yn Nah Skeeal	72
Yn Chied Skeeal	4	Ayrn Tree: Yn Caarijs	75
Ayrn Nane: Yn Chied Ellynid	7	Fer-arrey ny Lanteyrn	76
Yn Kishtey Ghlast	8	Yn Boandyr Yiarn	81
Yn Skeab Ren Fenaght	12	Yn Jeas Bochilley	86
Yn Ushag v'er ny Hroggal ayns y Gharey	17	Yn Seyrene as y Vree-chree	92
Yn Fer Spar ayns y Vwaane	24	Yn Chlagh as y Bleayst	99
Yn Yiat Ren Cooinaghtyn Jea	29	Yn Droghad Troggit veih'n Jeas Vroogh	105
Yn Balley Gyn Meoir	35	Fainey ny Aileyn Beggey	110
Ayrn Jeas: Ny Boiraghyn	37	Yn Red Ren Beaghey er y Tuittym Magh	114
Yn Hullad Nagh Dooyrt Rieau Cha S'aym	38	Geuley yn Foawr	118
Yn Ushag-Dy-she	43	Yn Gialdyn ta shin Jannoo Nish	124
Yn Broc Nagh Voddagh Scuirr Reih	49	Yn Fastyr Jerrinagh	128
Yn Jantagh Beg Nagh Naardagh Goaill Fea	54	Yn Baagh-lioar	135
Yn Co-haawin Scadoo	58	Son ny Ard-leih	139
Yn Greie Ren Mooghey ny Lampyn	63	Feyshtyn Gyn Freggyrtyn Foast	147
Yn Moddey v'er ny Ynsaghey Dyn Geam	67	Notey mychione Kys va'n Lioar shoh Jeant	152

Yn Aile as y Jees Eaishtagh

Va shoh foddey er dy henney, ny
cha foddey, ny cha nel eh dy bollagh
er jeet gy kione foast. Ta skealyn
sleeidagh mychione traa, as ta'n fer
shoh ny sleeidee na'n chooid smoo.

Er oirr balley va thie lesh dorrys cruinn, as ayns y thie va skeealagh cummal. V'ee cha shenn nagh row cooinaghtyn ec pagh erbee jee dy ve aeg -- ga dy row ee jannoo raa dy row ee, as dy ard-vie er. Va ny glioonyn eck noi shen.

Va jerrey yn touree ny lhie blah er ny magheryn. Yn fastyr shen ren ee aile y oaddey noi chied ennal feayr y dorraghys. Haink daa eaishtagħ dy hoie rish.

Va'n chied eaishtagħ ny paitchey enmyssit Dreain, lesh glioonyn scrabagh as shiagħt feyshtyn jeig roish anjeeal.

Va'n nah eaishtagħ ny robot beg enmyssit Gryllag, lesh daa chass giare as kione glonney lesh soilshey meein çheu-sthie, as v'ee feer noa. Va Gryllag er ny yannoo 'syn arragh as v'ee foast feddyn magħ cre v'ee, laa er laa.

Cha row Dreain as Gryllag dy-kinjagh toiggal y cheilley. Va Dreain cadley 'syn oie; cha ren Gryllag agh scuirr, as toshiagħt reesht -- red va cur aggle er Dreain. Cha voddagh Gryllag fakin cre'n fa va Dreain keayney ec glioone screebit agh cha nee ec lauean caillt, tra va'n lauean er n'gholl son dy bragh as yn ghlioone yinnagh lheidhys. Va shoh baghtal da Gryllag as meecheeallagh da Dreain, as shen myr ren yn chooid smoo jeh ny arganeyn oc toshiagħt.

V'ad nyn gaarjyn myr ta awin as droghad nyn gaarjyn -- shen dy ghra: er cummey elley, as greimmey ry cheilley ny yei shen.

Va taarnagh gansoor cheu hoal jeh ny croink yn chied fastyr shen. Hie Dreain ny sniessey da'n dorrays cruinn.

“Ta aggle foast orrym roish sterrymyn,” dooyrt Dreain. “My ta shen caghlāa roish y geurey, jean oo cooinaghtyn er shen er my hon?”

“Kys yiow'm fys?” denee Gryllag.

“Insh-ym dhyt lurg dagh sterrym. Freill my focklyn derrey hig y sniaghtey.”

“My t'ou foast laccal mee.”

“Ta,” dooyrt Dreain.

Dinsh yn skeealagh ny skealyn eck da'n jees oc ec yn un cheayrt. Cha dooyrt ee rieu quoī va dagh skeeal er e hon.

“Ta paart jeh ny skealyn shoh mychione greieyn,” dooyrt ee. “Ta paart mychione sleih. Ta yn chooid smoo mychione yn boayl ta eddyr oc, raad ta dagh ooilley red anaasoil taghyrt. My ta skeeal cheet lhiat, cur ort eh. Mannagh vel, cur eh shaghey.”

Phriog ee yn aile, as hie ny smarageyn seose myr feyshtyn beggey sollys.

“Nish eisht,” dooyrt ee. “Vel shiu nyn jees eaishtagh?”

“Ta,” dooyrt Dreain.

“Ta,” dooyrt Gryllag.

“Mie,” dooyrt yn skeealagh.

“Eisht insh-ym diu yn skeeal shinney hoshiaght.”

Yn Chied Skeeal

“Roish my vel ny skealyn goaill toshiaght,” dooyrt yn Skeealagh, “insh-ym diu fer jeh ny cummaghyn shinney ta fys aym er. T’eh feer giare, as ta ymmodee skealyn elley goll stiagh ayn.

“Foddey er dy henney, roish pagh erbee, cha row agh deayrtey. Va soilshey deayrtey magh ass rollageyn, as va ushtey deayrtey neose sleityn, as dagh nhee va deayrtey, skeayl eh, yn agh ta bainney deayrtit geddyn y boayrd slane.

“As cre erbee dynsee cur magh banglaneyn, dy mennick skeayl eh dy mie. Shen yn fa ta awinyn jeeaghyn gollrish biljyn, as ta biljyn jeeaghyn gollrish tendreilyn, as ta tendreilyn jeeaghyn gollrish ny raaidyn beggey cheu-sthie jeh dty scowanyn, Ghreain.

Ta dty scowanyn jeeaghyn gollrish ny raaidyn beggey argidagh cheu-sthie jeh Gryllag. Ta’n seihll jannoo ymmodee jallooan, agh t’eh cummal jannoo yn fer shoh. T’eh tayrn eh ayns ushtey, fuygh, soilshey, ennal, as prash, reesht as reesht, yn agh ta paitchey tayrn jalloo shynney lesh.

“Foddee banglaneyn cur yn deayrtey er y hoshiaght. Ta fraueyn rheynn ushtey as raaueghyn. Ta awinyn scarrey, meeteil reesht, as roshtyn buill nagh voddagh un trooan er lneh feddyn. Rheynn, shen un agh ta keyll ny caarjys cheet dy ve shenn.

“Cha nee yn ynrycan agh eh. Ta cactus freayll e ushtey, as foddee awin niee ersooyl yn vroogh t’eh cur bee da. Cha nee leigh eh cummey ymmydoil.

“Keayrt dy row, fo shenn cheyll, va fraueyn as snaieyn ‘sy ooir gymmyrkey ushtey veih boayl fliugh dys boayl chirrym. Cha row billey erbee cooilleenit er y chooyl. Cha dooar paart rieu er ash ny v’ad er chur shaghey. Ny yei shen, va ny smoo dooieyn bea ‘sy cheyll, er yn oyr dy row ymmodee banglaneyn, fraueyn, as snaieyn follit er n’yannoo ny smoo na un raad son y deayrtey.

“Shen ooilley. Ymmodee skealyn ta mee ginsh, bee ad ny sheynnyn da’n skeel shen, ceau eaddagh elley. Jeeagh-jee c’raad t’eh goll stiagh. Jeeagh-jee c’raad nagh vel.”

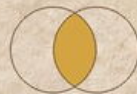
Yeeagh Dreain stiagh ‘syn aile,
va deayrtey seose, banglaneagh.

“Ren peiagh ennagh tayrn
yn jalloo?” denee Dreain.

“Foddee cummey taghyrt fegooish pagh erbee dy hayrn eh,” dooyrt Gryllag. Va Gryllag booiagh jeh’n raa shoh.

“Cha nel shen freggyrt vel yn fer shoh er ny hayrn,” dooyrt Dreain.

Hug yn Skeelagh myngharey. “Daa smooineaght kiarailagh roish yn chie far-skeel. Freill-jee y jees, as cur-jee lhieu yn feysht er ash mairagh. Nish eisht: kishtey.”

AYRN NANE: YN CHIED ELLYNID

“Yn chied ellynid,” dooyrt yn skeealagh, “she jeeaghyn dy kiaralagh er ny ta dy jarroo kiongoyrt rhyt. Cha jean jeeaghyn freggyrt dagh feysht. Ver eh dhyt feyshtyn ny share.”

Yn Kishtey Ghlast

Hooar caillin kishtey keayrt er oirr ny
marrey, lieh oanluckit 'sy gheinnagh.

V'eh mysh wheesh bwilleen arran, jeant jeh meain rea lheeah ennagh, gyn coodagh, gyn lhoob, gyn towl ogher, as gyn whaaley. Agh cha row eh ny host. Tra hrog ee eh, ren eh cronnanee, injil as corrym, myr kayt smooïnaghtyn dy chronan ny dyn. Tra ren ee snapperal er y chronk-geinnee as criht eh, vrish y cronnanee magh ayns claggernee ghiare clingagh nagh ren goaill fea rish foddey.

Ymmyrk ee thie eh dy kiarailagh lurg shen.

Va barelyn ec y valley chelleeragh, son she shen ny ta baljyn er e hon.

Hyndaa yn gaaue yn kishtey harrish lesh e laueyn mooarey. "She greie t'ayn," dooyrt eh. "Queeylyn as springyn. She meer feiosagh yn chlaggernee.

Foddee oo chammah ymmydey eh son stap-dorrys." As dy yeeaghyn cre cho shickyr as v'eh, hug eh craa da. Ren y kishtey claggernee as claggernee.

Ghreim yn fuinneyder eh ersooyl as hoill ee eh ayns aanrit cheh. "Ta red ennagh bio cheu-sthie," dooyrt ee. "Foddee pagh erbee lesh cree clashtyn eh. Yn cronnanee, she eh ve booiagh. Yn chlaggernee, she eh ve agglagh." As ren ee lunjeaney yn kishtey myr lhiannoo, ga nagh row fys ec pagh erbee row yn kishtey laccal ve lunjeant, noadyr.

Hie yn argane er feie yn touree. She argane mie v'ayn, myr ta arganeyn goll, ta shen dy ghra nagh ren pagh erbee caghlaa e aigney.

Va fys mooar ec y ghaaue er queeylyn, as va fys mooar ec yn fuinneyder er creeaghyn, as cha voddagh unnane jeu yn kishtey y osley, as cha voddagh unnane jeu scuirr dy ve shickyr.

Ren y caillin geaishtagh roo nyn jees. Eisht un fastyr ghow ee yn kishtey er ash as hoie ee marish er y voal liorish y cheayn, as smooinee ee.

Cha voddagh ee prowal dy row red ennagh ‘sy chishtey va ennaghtyn. Cha voddagh ee prowal nagh row. Cha voddagh pagh erbee, as v’eh jeeaghyn jee dy nee shoh yn firrinys rea va dy chooilley pheiaagh loayrt shaghey: *cha voddagh pagh erbee fakin cheu-sthie*.

Dennee ve shickyr myr cliaghtey feer ard-leih. Ren ee briwnys dyn ynsaghey eh foast.

Myr shen scuirr ee y chraa. Shen ooilley v’ayn.

Cha ren ee cummal oanluckaghyn son eh ny goaill arrane da ny fockley magh dy nee e shuyr v’ayn, as cha hilg ee eh ayns droreys marish ny spainyn. Dreill ee eh er y shelfey raad va grianys y voghrey tuittym, son va’n cronnanee ny s’cruinney ayns shen. Tra haink e mooinjeryn er-giuish as v’ad laccal cloie tilgey lesh, dooyrt ee nagh jinnagh, as cha voddagh ee soilshaghey dy slane cre’n fa, as cha lhig ee daue ansherbee.

Ren y kishtey cronnanee e chronnanee injil corrym rish ooilley ny bleeantyn va enney eck er. Cre va cheu-sthie jeh, cha nel y skeeal shoh gra, son cha nel fys ec y skeeal shoh.

Tra nagh vod oo fakin çheu-sthie jeh
kishtey, ymmyrk eh dy meein.

“Agh cre v’ayn?” dooyrt Dreaïn. “Queeylyn
ny cree?”

“Ta mee cur tastey,” dooyrt Gryllag, “nagh
dooar ee magh rieu, as foast va scansh ayn
kys v’ee cummal eh.”

Cha dooyrt yn Skeealagh veg, as phriog ee yn
aile.

Yn Skeab Ren Fenaght

Va seyir cummal daa harvaant
ayns e halley-obbree ec bun
straid cham. Va'n chied fer ny
chlag. Va'n nah fer ny skeab, as
ta'n skeeal shoh mychione yn
anchaslys.

Va'n clag tickal er y voalley as bwoalley ny ooryn.
V'eh ny chlag breeoil as ren eh dy kiart shen ta
claggyn jannoo, cha sloo as rieu ny smoo.

Va'n skeab jeh sorch noa, jesh-jeant, lesh greie beg
ayns e chass as schleioys son feddyn joan. Dagh
fastyr tra hie yn seyir thie, ren ee skeabey mastey
ny greieyn as slissagyn fuygh, trooid soar millish y
joan-saaue. Dagh moghrey va'n
laare glen myr plate.

Un voghrey, hooar yn seyir slissagyn fuygh soit er e
vink ayns cummey lettyryn:

MY SAILLT. CHA NEE YN HALLAR. S'LAIK
LHIAM SKEABEY RAAD TA'N SOILSHEY.

Ren yn seyir garaghtee. Cha laik lesh skeabyn
reddyn. Cha nel skeabyn twoaie oc. V'eh shickyr
jeh shoh myr ta fys echey er darragh veih juys. Ny
yei shen as ooilley, v'ee er venaght dy kinjagh, as
oddagh yn hallar fuirraghtyn laa.

Daag eh yn skeab heose.

Yn fastyr shen duirree eh anmagh as hug eh geill.
Ayns yn soilshey s'jerree veih'n uinnag, d'obbree
yn skeab noon as noal trooid y joan airh blaa. Cha
row feme ec y laare ayns shen er skeabey. Cha row
ockle kiart ec y seyir son ny honnick eh. Cha nee
gennallys dy kiart. Yn chield er-mooinjerey jeh,
foddey. Ny ynrycan springyn schleioil. Cha
voddagh eh fakin cheu-sthie.

Va'n clag tickal er y voalley. Ayns ooilley ny
bleeantyn echey, cha row eh rieu er
venaght son nhee erbee.

Lurg shen, va tushtey eddyr yn seyir as yn skeab.
Ren yn skeab fenaght son beggan: kione grianagh y
halley, yn dorrys faagit er l'eh er fastyryn souree,
as gyn skeabey fo'n toorney choud's v'eh cassey. Va
aggle urree roish y chassey, my she
aggle yn ockle kiart.

Keayrt ren ee fenaght dy skeabey yn chollagh, raad va greanyn lossey, son dy nee shen va'n boayl s'cheh as s'gilley. Dooyrt yn seyir nagh row.

“Smarageyn,” dinsh eh. “T'ou jeant jeh fuygh as brish. Un smarag ayns dty ghoonaght as cha bee skeabey ayd arragh, soilshey ny dorraghys.”

Hoilshee eh yn cowrey lossey raad va biljey tannee er roie er ny buird-laare keayrt dy row. Va'n oyr echey firrinagh, as cha nee ynrycan er-yn-oyr peiagh mooar.

Ren yn skeab skeabey kiarkyl jesh, shen va'n seyir er n'ynsaghey dy lhaih myr kiart dy liooar, eisht. Nee eh lhaih eh dy kiart, shen feysht elley. Cha ren ee fenaght son y chollagh reesht. Er moghraghyn geuree hrog eh ee er claghyn cheh er-gerrey da'n aile, cha faggys as v'eh sauchey as cha sniessey.

Va ny naboonyl smooiinaghtyn dy row eh meeley. “She greie t'ayn,” dooyrt ad. “Cha nel fys eck er yn anchaslys.”

“Foddee nagh vel,” dooyrt yn seyir. “Tra chionnee mee ee, dooyrt shiu nagh jinnagh skeab erbee feddyn joan liorish ee hene. Ren ee, as d'enmys shiu shen springyn schleioil. Nish t'ee fenaght son soilshey greiney, as ta fenaght springyn schleioil myrgheddin. Ta shiu scughey yn cleigh dy kinjagh dy liooar cheu hoal jeh raad ta'n skeab ny shassoo.”

Ren ny naboonyl garaghtee.

“Ren ee fenaght,” dooyrt yn seyir. “Cha vel yn clag rieu fenaght. Cha noddym ginsh diu cre ta shen prowal mychione unnane ny t'elley. Foddym ginsh diu dy vel aghin cur dooys red ennagh dy smooiinaghtyn er.”

Ren yn skeab fenaght reesht ayns y tourey, as keayrt
ren ee caghlaa e aigney. Ren yn seyir coardail ny
keayrtyn. Ny keayrtyn dob eh, as hug eh oyr. Cha
ren unnane oc meehoiggal eaishtagh son biallys.

Ta'n fer ta fenaght son red ennagh hannah er n'insh dhyt dy
nee peiagh ennagh eh.

Yn Ushag v'er ny Hroggal ayns y Gharey

Hrog garadeyr ushag keayrt ayns
yn gharey cheddin raad v'ee gaase
peearyn.

Chummey ee ny asnaghyn ass
shellagh as ny fedjagyn ass cobbyr
thanney.

Cheu-sthie jeh scoarnagh yn ushag hoie ee shamyr
ghlonney nagh row ny smoo na cro Frangagh, raad
va soilshey beg airhey chyndaa tra v'ee eaishtagh.
Va un fedjag famman stainney, er-yn-oyr dy row yn
fer chobbyr kiart er vrishey choud's v'ee soiaghey
eh, as va'n garadeyr credjal dy lhisagh lhasaghey
mie cooinaghtyn dy nee lhasaghey v'ayn.

Cha row arrane ec yn ushag tra doshil ee ny skianyn
eck yn chield cheayrt.

Myr shen hug yn garadeyr lhee yn ushag dy
eaishtagh. Ymmyrk ee yn ushag fo chimlee yn
lhondoo, shaghey voalley yn ushag-jiarg, stiagh
ayns ny shuin raad va ny kiaulleyderyn follit, as
seose y cronk raad va'n ushag-happee deayrtey
kiaulleeaght ass speyr follym-jeeaghyn. Tra ren
ushag getlagh ersooyl, cha deiyr ad.

Tra va edd er-gerrey, dreill ad nyn dhreym.
Liorish jerrey yn touree, oddagh yn ushag chobbyr
goaill dagh arrane dy kiart.

Haink sleih veih tree baljyn dy eaishtagh r'ee, as
daag ad argid ayns y gharey.

“Yn lhondoo,” yinnagh ad gra.

“Ynsit fo'n chimlee heear,” dooyrt yn ushag
chobbyr, as hug ee daue yn lhondoo, sheese derrey
yn notey cruinn s'jerree.

“Yn ushag-happee!”

“Ynsit erskyn y chronk twoaie,” dooyrt yn ushag.
Hie aarkey sollys yn ushag-happee seose.

Eisht haink mainshtyr kiaull lesh gaal-chiaullee
argidagh as bayrn feer jeean. Ren eh
eaishtagh fud yn astyr.

“Kishtey-kiaull schleioil,” dooyrt eh ec y jerrey.
“Ghow dagh arrane toshiaght ayns scoarnagh elley.
T’eh ynrick dy enmys yn bun, agh cha nee dy-
kinjagh kied yn ynrickys. Vel coraa eck hene?”

Chrie ny sheshaghtee, er-yn-oyr dy vel bayrn goll-
rish shen jannoo red erbee cheet er jerrinagh.

Yn fastyr shen hoie yn ushag chobbyr dyn fockle
ayns y villey-peekar. Va’n soilshey scoarnagh eck
goll mygeayrt as mygeayrt cheu-chooyl y ghlonney.

“Cre’n arrane lhiam’s?” dennee
yn ushag jeh’n gharadeyr.

Va’n garadeyr er n’ynsaghey roseyn dy ghrappal as
ooyllyn dy aase millish er fraueyn sharroo. Va fys
eck dy daink dagh red ayns garey veih boayl ennagh
elley, agh cha row garey rieu er
fenaght jee mychione eh.

“Cha s’aym,” dooyrt ee. “Foddee scuirr voish cur
arraneyn kiart tra ta sleih geamagh orroo. Eaisht
son ny reihys oo yn chied cheayrt elley.”

Myr shen ren yn ushag scuirr dy yannoo yn
lhondoo er oardagh. Ren ee eaishtagh, ayns
shen, rish croa yn yiat plaiynt ec brishey’n laa,
yn coirrey goaill er broie, as fliaghey bwoalley er
maidjyn-poanrey.

Ren ee eaishtagh rish yn garadeyr cronnan tree notaghyn dagh keayrt ren ee jarrood cre v'ee er jeet dy gheddyn. Cheu-elley jeh'n voalley, ren paitchey cliaghtey yn un feddag dagh laa as coayl yn un notey ard.

“Vod'm yn boayl beg y ymmydey raad ta dty notey goll?” denee yn ushag harrish y voalley.

Ren y paitchey bolgey. Cha row pagh erbee rieu er fenaght kied dy eeasaght marraneys roish. She'n feysht s'moodjeig v'ec pagh erbee er fenaght jee fud yn çhiaghtin.

“She,” dooyrt ee. “Agh abbyr dy daink eh veih my feddag. As my ta mee fenaght ort scuirr, scuirr.”

“Nee'm shen.”

Eisht haink yn chield fliaghey trome yn ouyr. Roie eh veih dagh duillag as lhieen eh ny cassanyn lesh ushtey dhone sollys. Haink y paitchey lesh yn ayr eck dy chooney lesh yn garadeyr coodaghey ny plantaghyn aegey.

Veih'n villey-peeear haink un notey neuvaghtal. Eisht notey elley.

Ghow yn ushag chobbyr toshiaght lesh eam gheuree yn ushag-jiarg, enmyssit roish my ghow ee arrane. Lhoob ee yn eam mygeayrt fliaghey er maidjyn-poanrey. Trooid y vean roie thummey bioghee yn choirrey, freggyrt meirgeydhagh y yiat, as tree notaghyn caillt yn gharadeyr. Ec y voayl raad va feddag y phaitchey dy-kinjagh failleil, daag yn ushag boayl beg. Lhieen yn fliaghey eh.

Cha row pagh erbee rieu er chlashtyn
yn arrane shen roish.

Haink yn mainshtyr kiaull er ash yn laa er-giyn.
Ren eh eaishtagh fo'n vayrn jeean echey.

“Haink ny peeshyn veih boayl ennagh,” dooyrt eh.

“Haink,” dooyrt yn ushag. Denmys ee yn ushag-
jiarg, yn fliaghey, yn coirrey, croa yn yiat, yn
garadeyr, as y paitchey cheu-elley jeh'n voalley.

“Hug y paitchey kied son y voayl. Cha ren ny h-
ushagyn feie gialdyn dou red erbee, myr shen cha
vel mee creck ny arraneyn kiart ocsyn ny sodjey.”

Ghow yn mainshtyr jeh'n vayrn echey. Gyn eh,
v'eh jeeaghyn ny sloo gollrish briwnys as ny smoo
gollrish dooinney v'er cur tastey da
red ennagh nish hene.

“Ta ny bunyn cummal ad hene,” dooyrt eh. “As cha
vel mish er chlashtyn yn arrane shen roish.”

Lurg shen, va kaart beg croghey rish y villey-peear.
Denmys eh ny sheeanyn v'ec dagh arrane noa er
eeasaght as quoi va er chur kied. Daag sheshaghtee
argid, as rheynn yn garadeyr eh marish ny sleih
va'n ushag er n'eeasaght sheeanyn voue. Son ny h-
ushagyn feie, nagh nhione daue dy bragh dy vel ad
er nyn eeasaght, ren ee cuirr thammag-smeyr
as chleiy loghan thanney.

Un voghrey gerrid ny lurg, ghow yn ushag chobbyr
arrane reesht. Yn cheayrt shoh haink yn notey ard
v'er goayl harrish y voalley, glen myr bine ushtey.
Ren y paitchey garaghtee. Ren lhondoo er y chimlee
eaishtagh, as roish yn astyr v'eh er ghoaill tree
notaghyn stiagh ayns arrane lesh hene.

Ta bun ec dagh coraa, as ta red noa
foast ayns lhiastynys daue.

“Ghow dagh red ta mish gra toshiaght ayns boayl
ennagh elley,” dooyrt Gryllag.

“Myr shen ren dagh red ta mish gra myrgeddin,” dooyrt Dreaïn.
“Dynsee my voir dou my chied focklyn.”

Ren yn skeealagh cronnan shenn arrane-cadlee, denmys ee yn naunt
dynsee ee jee, as chaghlaa ee yn jerrey.

Yn Fer Spar ayns y Vwaane

Ayns coan dy ghareyghyn mess,
chionnee dagh lught-thie yn greie-
teih noa cheddin.

V'ad reddyng schleioil, as v'ad ooilley casley rish y cheilley dy kiart, jeh'n un oghe 'sy un valley, derrey cassey yn mair phrashey s'jerree. Tra dynsee fer jeu aght share dy chummal ppear dyn vroom, va fys ec ooilley roo er yn laa mairagh. Va'n coan moyrn jeh shoh. Hug caslys ennaghtyn dy hauchys. My va peesh ceaut magh, yinnagh peesh greie erbee elley goll er, as shen, foddee, cre'n fa nagh yeeagh pagh erbee ny sodjey.

Un gowaltys, ansherbee, va red ennagh elley freilt 'sy vwaane.

She shenn ghreie v'ayn, jeh jannoo nagh row sleih ymmydey arragh, troggit roish my haink yn coan er y chummey. V'eh croymagh as moal.

Va'n roih sheeyney echey gobbraghey er aght nagh ren ny greieyn noa, as va cliaghtey echey scuirr roish dagh banglane. Foddee dy row eh smooinghtyn. Foddee dy row eh meirg. Dreill y lught-thie eh er yn oyr nagh geaishtagh y voir-vooar rish fockle mychione cur mow eh. Teih eh red beg dy vess dagh fouyr, ayns ny roaraghyn corneilagh, as ny smoo na shen hoie eh.

“Cre'n fa ta shiu freayll yn shenn challin shen?” denee ny naboony. “Ta'n fer noa jannoo dagh nhee ny share.”

“Ny enmys eh challin,” dooyrt yn inneen va cummal ayns shen. “Ta ynnyd echey ayns shoh. Cha nel eh er yn vwaane y chosney.”

By vie lesh y voir-vooar eh, as by vie lesh yn inneen eh myrgeddin, ga nagh voddagh ee er n'insh cre'n fa. Dagħ fastyr rub ee y lamp echey, as dooyrt y voir-vooar oie vie rish, edyr v'eh er deih baskaid ny dyn veg. Ren ny naboonyň garagħtee.

Eisht haink fouyr ny feeacklyn brisht.

Dowin 'sy chummey va dagħ greie noa rheyňn, va un annoonid beg. Va feeackle giarrit rouyr keyl, as cha row peiagh erbee er gheddyn eh er yn oyr nagh row rieu feayragħ feer liauyr dy gheddyn greim er. Yn fouyr shen haink yn feayragħ feer liauyr. Er un vogħrey glen sharroo, hug dagħ greie-teih noa 'sy choan greimmey ec yn un traá. Scurr dagħ fer yn un agh, ec yn un oor, lesh yn un vrish veg.

Hass yn coan ayns e ghareyghyn mess. Va'n mess trome crogħey as va'n rio cheet. Va dagħ laue schleioil casley er n'gholl feagh er yn un laa.

Dagħ laue agh fer.

Ayns ny roaraghyn corneilagh, croymagħ as moal, hie yn shenn ghreie er toshiagħ teih. Cha voddagh eh rieu cur stiagh magħ slane fouyr yn choan. Cha voddagh un laue erbee jannoo shen. Lhieen eh un vaskaid, scurr ec y vanglane sniessey, as lhieen fer elley choud's va'n rio cummal 'sy clieu.

Yeeagh yn inneen er y roih sheeyney echey chyndaa. Eisht hie ee dy feddyn y voir-vooar as jantee yn choan.

“Vod mayd fakin kys ta dty roih jeant?”
deney yn voir-vooar.

Scuirr yn shenn ghreie. Eisht hyndaa eh yn roih dy lhiattee as doshil eh yn dorrys beg yiarn ayns e gheaylin.

Cheu-sthie va feeackle lhean, neuchummit, gyn aalid myr queeyl cart, as dy stubbyragh gyn brish. Cha jinnagh eh goll er ny greieyn noa. Ren un jantagh co-ayrn jeh feeacklyn lhean yn shenn feeackle. Hug un jantagh fainey darree mysh y wheeyl vrisht. Hug un jantagh caghlaa er y spring nagh voddagh y feayraght tayrn cha creoi.

Er y vunlaa, va un ghreie noa gluashaght. Er y fastyr, va shey gluashaght. Hug yn shey shen peeshyn as baskadyn lhieu choud's ren eirinee, naboonyrn, as jantee doostey ny smoo laueyn mygeayrt-y-moo. Haink yn fouyr stiagh anmagh as red beg brooït, agh haink eh stiagh.

Hie yn shenn ghreie er toshiaght teih ny roaraghyn corneilagh rish ooilley, moal myr dy kinjagh, un vaskaid ec y tra.

Ny lurg shen, hrog jantee yn choan ny greieyn sniessey red beg neuchasley rish y cheilley, er-chee. Dreill ad ny smoo na un chummey er y cleeah, as ny smoo na un cheird bio ayns ny laueyn oc.

Hie yn shenn ghreie er ash dys y vwaane as ny roaraghyn corneilagh. Yeeagh yn inneen er y voir-vooar goll shaghey as cur e laue er e gheaylin. Va'n ynnyd echey er ny reaghey foddey roish yn fouyr, tra nagh voddagh eh chebbal oyr erbee edyr.

Foddee anchaslys ve bentyn roish my ta fys ec pagh
erbee cre yiow eh foays jeh.

Yn Yiat Ren Cooïnaghtyn Jea

Haink skee er balley jeh freayll e
yiat, son ta freayll yiattyn obbyr
dree as cha nel pagh erbee rieu cur
booise da yiat, as myr shen hrog
sleih y valley fer-arrey yiat.

V'eh greie mie, ard as surransagh, lesh lanteyrn son eddin. Hug ad da obbyr ro vooar as ro vodjallagh: jean briwnys quoi va bentyn. Dy ynsaghey da, hug ad da lioaryn-chaslyssyn y valley goll er ash keead blein. Cha row pagh erbee ayns ny caslyssyn er ve feyshtit row kied ec yiat dy studeyrns yn eddin oc. Cha row pagh erbee bio feyshtit noadyr.

Ren yn yiat studeyrns er dagh caslys. Veih'n laa shen dreill eh yn yiat dy firrinagh, my she dy firrinagh t'ou cheet er dy jeeragh myr jea. Shen va'n yiat cheet er. Va jea dagh ooilley red va fys echey er.

Ren yn boirey goaill toshiaght dy cooyrtoil.

Hooar yn gaaue baase, myr ta gaauenyn jannoo, as ghow e inneen Unjin yn thie gaaue. Un voghrey haink ee gys yn yiat lesh yn oard eck er e geaylin.

Ren yn yiat ronsaghey keead blein dy gheiney lheap, faasaagagh.

“Cha nee gaaue shiu,” dooyrt eh dy kenjal. “Ta gaauenyn jeh cummey elley.”

Yn çhiaghtin cheddin lhig eh stiagh joarree mynghearagh er y fa dy row edd mwyllar er. Eisht lhiett eh ass-ystagh yn fer-cooney noa ec yn er-lhee, Emil, v'ayns carriads-loss laue as gymmyrkey poagey stoo-lhee y valley. Cha row pagh erbee ayns ny lioaryn-chaslyssyn gluashaght myr va Emil, as myr shen chum yn yiat eh ec y voalley rish oor. Va peiagh çhing farkiaght. Chaill Emil oor dy 'aill.

Haink yn balley cooidjagh. Deie paart er yn yiat. Ren eh eaishtagh lesh yn eddin lanteyrn echey as cha hoig eh veg jeh, son cha row pagh erbee er n'ynsaghey da eamagh noadyr.

Hie yn ven-ynsee seose er y voalley as smooinee ee dy kiart.

“Hrog shin cooïnaghtyn da as denmys shin eh briwnys,” dooyrt ee. “Ny smessey, dansee shin er greie dy oardaghey quoi ta bentyn tra nagh row bentyn rieu ny feysht va cummey eddin urree.”

“Cur da tooilley caslyssyn,” dooyrt fer ennagh.

“Cha nee yn fer aym’s,” dooyrt Emil. “Cha nel mee cur yn eddin aym da’n red ren cummal mee mooie. Insh-jee dou cre’n fa ta feme echey er eddinyn eddyr, as cur-jee er ash dou yn oor caillt aym.”

Cha voddagh pagh erbee.

Myr shen ghow sleih y valley feysht y ventyn ersooyl veih’n yiat. Er laghyn cadjin doshil eh da ooilley. Ec yn oie dansee yn yiat son markyr fuygh cadjin veih thie ny keesh. Hrogg ad clag accan er y daa heu, as clingeragh er hug eh fer-arrey dooinney.

Hie ny shenn lioaryn-chaslyssyn er ash gys ny lught-thie oc, as va dagh coip va’n yiat er n’yannoo losht. D’eeck yn balley da Emil yn oor caillt echey.

Dynsee yn yiat obbyr s’loo.

Un voghrey fliaghagh haink Unjin lesh cart dy yiarn. Va’n droghad cheu elley jeh’n yiat dooint er y fa dy row yn ushtey-thooilley er roshtyn yn darrag s’inshley. Hoilshee yn yiat jee yn cowrey er y phost as dinsh eh yn gaue.

“Accan?” dansee eh.

Yeeagh Unjin er yn ushtey. “Cha nee. Ta oyr ec yn reill jiu. Fuirree-ym.”

Moghrey elley lhiett yn yiat ee ga dy row yn ushtey foddey fo’n chowrey. Chling Unjin yn clag. Ren yn fer-arrey scrutaghey snaueder va soit, doshil eh yn yiat, as screeu eh sheese yn foill. Va’n yiat lhiasit roish y vunlaa.

Hannee mairagh cheet, as cha row yn yiat rieu
slane jeant. Paart dy vleeantyn va'n clag clingeragh
dy mennick. Paart dy vleeantyn s'coan eddyr.

Foddee yiat cairagh gra cre'n fa, as ta peiagh ennagh
freggyrt tra t'eh cam.

“Foddee pagh erbee fakin dy nee gaaue ee Unjin,” dooyrt Dreain. “Ta’n oard eck.”

Eisht haink caghlāa er eddin Ghreain.

“Jea heill mee dy row captanyn jeeaghyn myr ny deiney ayns y lioar-lhongyn aym,” dooyrt Dreain. “Er lhiam dy vel lioaryn-chaslyssyn aym’s neesht.”

“As aym’s myrgeddin,” dooyrt Gryllag. “Ta paart jeu’s ro vooar dou dy akin ny oiryn.”

Phriog yn skeealagh yn aile. “Eisht cooin-jee lesh y cheilley dy yeeaghyn.”

Yn Balley Gyn Meoir

Roish ny boiraghyn, hrog yn Skeealagh un vair seose. Çheu-mooie, va'n chied fliaghey fouyr whaaley lhiannyn argidagh sheese yn uinnag.

“Un skeeal elley hoshiaght,” dooyrt ee. “She skeeal meanagh eh, as shoh yn mean. Ta fer elley foast ryheet, tra vees shiu dy yeeearree. Ta ny skealyn oc hene yn oardagh oc hene. Ta braagyn foddey ny s'taaghagh mychione c'raad t'ad goll.”

Hoie ee er ash.

“Va'n chied skeeal yn slane seihll llean. Ta'n fer shoh ny sloo. T'eh chebbal un jalloo ymmydoil jeh'n aght foddee paartyn jeh aigney gobbraghey. Foddee jalloo cooney fegooish cheet dy ve yn slane red, myr shen eaisht-jee dy kiarailagh.

“Smooinee-jee er balley. Balley mooar preishagh jeh obbreyn beggey, thousaneyn er thousaneyn, dagh unnane cha neuamyssagh as clash. Gyn meoir. Gyn ree. Cha nel pagh erbee cummal y chaart, er yn oyr nagh vel caart ayn. Cha nel fys ec dagh obbree beg agh er ny h-obbreyn beggan oddys eh roshtyn. Cha nel eh jannoo agh cur cramman beg daue: yn raad shoh, yn raad shen, dooisht, soie sheese. Cha nel fys ec unnane erbee cre ta'n balley troggal. Cha nee yn balley unnane erbee.

“As ny yei ooilley shen, dagh moghrey ta'n balley dooishtey. Veih ooilley ny h-obbreyn ry-cheilley ta cheet shirrey anjeeal, feddyn caarjyn, feyshtyn, reihaghyn, as foddee eer ny focklyn ta *mee gearree* dy ve scanshoil.

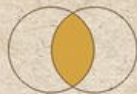
Cha nel obbree erbee jannoo veg jeh shen ny lomarcán. Vel y balley ennaghtyn red erbee tra t'eh dooishtey, ny vel ennaghtyn eer yn ockle kiart, t'eh fuirraghtyn ghlast çheu-sthie.

“Ghreain, foddee uss ve jallooit myr lheid y valley. Ghryllag, ta ymmodee crammanyn beggey jannoo dty ocklyn as dty reihaghyn chammah. Ta kirp, shennaghys, cooinaghtyn, as femeyn goll er lheid. Vel y jees valley gollrish y cheilley ayns aght scanshoil erbee elley, ny vel y jalloo shoh kiart dy liooar son unnane erbee jiuish, she feysht eh dy reayll liorish yn aile.

“Nish, shoh yn fa ta mee ginsh shoh diu roish ny boiraghyn.” Chroym ee stiagh. “Foddee boirey goaill toshiaght tra ta obbreeyn beggey freayll cliaghtey beg ynrick. Va’n chliaghtey shen shirveish dy mie son thousane moghrey. Eisht ren y seihll caghlaa, as ren ny crammanyn cheddin ymmyrkey yn slane balley gys boayl nagh row pagh erbee kiarail goll.

“Ta toiggal yn toshiaght shen cooney dy lhiasaghey yn boirey. Cha nel eh scryssey builley, leihys gaue, ny goaill ersooyl yn currym dy scuirr ny ta taghyrt.

“Bee-jee meein rish y valley. Bee-jee creoi mychione ny t'eh jannoo.”

AYRN JEES: NY BOIRAGHYN

“Ta boirey dy mennick peiagh ennagh streeu ro chreoi er y red cam,” dooyrt yn Skeealagh. “Shir yn cliaghtey, quoi ren ynsaghey eh, as quoi oddys eh y chaghlaa.”

Yn Hullad Nagh Dooyrt Rieau Cha S'aym

Ayns lioarlann ec mullagh balley
va hullad clockwark, troggit dy
enney reddy.

V'ee ny soie erskyn y desk vooar.

Tra ren peiagh erbee feysht y chur, hyndaa yn hullad e kione sollys as dreggyr ayns coraa gollrish fuygh gloasit, çheh as shickyr as yindyssagh dy chlashtyn. Quoi'n ree haink lurg y ree elley. Cre'n fa ta'n faarkey sailjey. Cre'n raad dy gheddyn yn lioar mychione shalmaneyn (yn trass barrey, yn nah skelloo, keayrt shiaght harrish shasstan yn atlas, cooyl yn fer mychione caashey).

V'ee bunnys dy kinjagh kiart. V'ee er lhaih dagh nhee, ny bunnys. Agh ta tuill ayns *bunnys*, as va un annoonid ec yn hullad soit cha dowin ayns ny springyn eck nagh row fys eck dy row yn annoonid ayn.

Cha dod ee surranse freggyrt follym. Fenyagh cre nagh row fys eck er, as yinnagh ny greieyn eck lhieeney yn towl lesh red ennagh aalin.

Haink inneen enmyssit Marta gys y desk un laa 'syn ouyr. "Va my warree cliaghtey loayrt mychione lioar," dooyrt ee. "V'ee mychione çhengey ny coir. Ny h-ushagyn, cha nee ny greieyn. Vel ee eu?"

Cha row yn hullad rieu er chlashtyn jeh'n lioar shoh, son yn oyr feer vie nagh row ee ayn. Agh va'n boayl follym raad lhisagh y freggyrt ve er ve gyn surranse.

"Ah," dooyrt yn hullad dy çheh. "*Grammeydys ny Coir*, liorish Coar Feddanvane. Coodagh gorrym, skianyn airhey er y dreem. Hug shin er eesasght yn coip ain da'n lioarlann ec Millbrook, harrish y choan."

She freggyrt braew v'ayn. Va dagh ayryn jeh er ny chroo, sheese gys ny skianyn airhey er y dreem. Hug yn hullad dagh ockle lesh shickyrys dreamyder foast cheu-sthie jeh'n dreamal.

Ghow Marta as yn naunt eck yn cart moghrey gys Millbrook. Hug ad lieh-laa shirrey as haink ad thie trooid fliaghey. Ec y dorraghey, hass Marta ec y desk ayns braagyn fliugh lesh sporran follym.

“Cha nel lheid y lioar ayn,” dooyrt ee. “Cre'n fa ren shiu shinyn y chur?”

Ren greieyn yn hullad crig as shelg. Son y chiedo cheayrt, cha dod ee yn towl y lhieneey, er yn oyr dy row inneen ny hassoo ayn ayns braagyn fliugh.

“Cha s'aym cre'n fa dooyrt mee eh,” dreggyr yn hullad. “Haink ny focklyn ry-cheilley cha mie as dy ghow mee yn çhiangle myr firrinys. Marta, s'treih lhiam. Choayll oo laa er yn oyr nagh faagagh mee freggyrt follym.”

Yn lioarlannagh, v'er ve eaishtagh, hug ee tooallaghyn lhee as hoie ee braagyn Marta rish y stove. Eisht ren ee hene as yn hullad lhiasaghey y screeu.

Lhaih yn hullad eh dy ard ayns y lioarlann as hug ee coip gys Millbrook: “Chroo mee ennym, ughtar, coodagh, as eeasaght. Cha row bun aym son veg jeu. My dinsh mee yn freggyrt shoh dhyt, cur scryssey harrish.”

Cha dooyrt Marta dy row dagh nhee kiart nish, as cha ren peiagh erbee fenaght jee eh.

“Jean oo cooney lhiam feddyn cre va my warree
çheet er?” denee ee ayns ynnyd jeh shen.

“Cha s’aym nee oddagh shin,” dooyrt yn hullad.
Ren ny greieyn eck çhionney mygeayrt y boayl
follym. “Agh ta fys aym kys oddagh shin jeeaghyn.”

Ronsee ad yn catalog, eisht y pabyr-naight, eisht
shenn notyssyn dooghyssagh. Denee ad er lught-
thie Marta. Fy-yrrey ren naim cooinaghtyn nagh
row e warree rieu er loayrt mychione lioar prentit.
V’ee er n’eam eamyn ouyral ny coir “grammeydys
ayns yn aer” as v’ee er vreyll ny barellyn eck ayns
tree lioaryn-pocketyn geayney.

Va ny lioaryn-pocketyn ayns kishthey fo plaaidjyn
fillit. Cha row ad goaill stiagh dagh freggyrt va
Marta laccal.

Va ad goaill stiagh datesyn, jallooyn, dooytyn e
warree, as un raa mychione ny h-ushagyn getlagh
jiass: *Foddee dy vel ad gra cre’n raad hie yn sourey.*
Cha noddym eh y phrowal.

Ren yn hullad yn raa shen y choipal er kaart. Fo
shen, screeu Marta cre veih haink eh.

Lurg shen ren yn hullad
cliaghtey tree focklyn costallagh.

“Cha s’aym,” yinnagh ee gra. Eisht dynsee ee ny
focklyn lhisagh geiyrt orroo. “Shoh ny hug mee my
ner. Shoh yn bun aym. Shoh wheesh shickyr as ta
mee. Shoh kys oddagh shin feddyn magh.”

Tra ren ee marranys elley, myr ta hulladyn as sleih
treishteilagh foast jannoo, cha ren ee rieu peiagh
elley yn lhiasaghey y ymmyrkey ny lomarcen.

Ta freggyrt ta treishteilagh
soilshaghey e vun as cooney dy
lhiasaghey e ardjalloyn.

Yn Ushag-Dy-she

Ren jantagh-cloieys troggal ushag-
arrane son laa-ruggyree jehhoo yn
mac eck keayrt dy row, carrey
jeant jeh stainney as schleioys, dy
hoie er y gheaylin echey as dy
reayll sheshaght rish.

Va'n jantagh-cloieys graihagh er y mac eck, as myr shen ren ee marraneys ta graih jannoo dy mennick. Dagħ keayrt dooyrt yn ushagh red ennagh ren taitnys y lhiannoo, ren ee oilaghey ny springyn eck as gloasaghey ny skianyn eck. Dagħ keayrt ren ee gansoor as ren y lhiannoo grouw, ren ee reaghey ee, beggan, myr nagh jinnagh eh taghyrt reesht.

Agh va'n ushagh gynsaghey rish y traá oilley. Dowin ayns ny queeylyn eck, raad nagh voddagh eer ee hene fakin, dynsee ee shoh: *ta coardailys cur oil as gloasid; ta gansoor goaill. Gow arrane dy-she.*

As oh, ghow ee arrane dy-she dy yindyssagh.

“Trog-yms raft as shiaullee-ym eh!” dooyrt y lhiannoo.

“Yn raft share!” ren yn ushagh goaill arrane, fegooish fenaght cre va cummal ny plankyn ry-cheilley.

“Ee-ym oilley yn daa hort jeig soo-mess.”

“She guilley gaase oo!” ren yn ushagh goaill arrane. D’ee yn lhiannoo daa hort jeig as v’eh ching dy atchimagh, dy groamagh, as dooyrt yn ushagh dy beagh eh foill yn soo-mess.

Tammylt er ghammylt, fegooish y derrey yeh ny yn jeh elley cur tastey, haink yn ushagh dy ve ynrican coraa yn lhiannoo hene ceau cleeau.

Eisht haink geurey yn rio doo. Ren linney yn mwyllyn rio, glonney as graihoil. Va tead injil cowraghey yn raad sauchey rish y

vroogh, as dooyrt boayrd nagh row peiagh erbee dy
gholl harrish derrey va'n fer-arrey
er phrowal yn rio.

“T’eh jeeaghyn çhiu,” dooyrt y lhiannoo. “Oddym
goll jeeragh harrish as ve ec y thie dy Leah.”

Heeyn eh son y tead.

Çheu-sthie jeh’n ushag, ren red ennagh çhyndaa.
Va tushtey feayr eck jeh ushtey, trimmid, as rio
toshee. Noi yn tushtey shen va dagh spring ooilit
jeh’n ynsaghey eck chionnagh: *gow arrane dy-she*.
T’eh mongey. Gow arrane dy-she.

Doshil yn ushag y gob eck. Shen ny haink magh,
v’eh beg as meirgeydagh, myr croyghag er dorrys
nagh row rieu er n’osley.

“Cha nee.”

Hass y lhiannoo as y jees chassyn er y raad.

“Cha nee,” dooyrt yn ushag reesht. “Foddee dy vel
yn linney ghorraghey cheu hoal jeh ny shuin
thanney. Foddee dy vel mee cam, agh ta oyryn aym.
Fuirree son yn fer-arrey.”

Yeeagh y lhiannoo urree. Ren yn ushag craa er y
gheaylin echey, dagh queeyl streeu noi dagh spring.

Ren ad fuirraghtyn cheu-chooyrt jeh’n tead. Haink
fer-arrey yn loghan lesh lorg liauyr as phrow eh
veih’n vroogh. Ec y trass venn ren yn rio skeiltey
lesh gaaig doo liauyr harrish yn ynnyd raad
va’n lhiannoo kiarail shooyl.

Hie ad thie ayns tostitid. Ec y yiat yeeagh y lhiannoo
er y chretoor stainney myr dy beagh eh meeteil ee
son y chield cheayrt.

“Cha dooyrt oo cha nee rieu roish.”

“Ren gra eh gortaghey. Gortaghey -- she yn ockle s’niessey t’aym,” dooyrt yn ushag. “Ta red ennagh ayns ny springyn aym streeu foast. Cha row gra dy-she rieu goaill. Lhisagh shen er ve boirey shin nyn jees, er lhiam.”

Cheayll yn jantagh-cloieys y skeeal ec shibber. Yeeagh ee er ny greinyn reaghey eck rish tammylt liauyr, eisht ghlass ee ersooyl ad.

“Ren mee gynsaghey coardailys as enmys mee yn eiyrtys caarys,” dooyrt ee. “Va shen yn obbyr aym. S’treih lhiam. Fenyms roish my hyndaa-ym ny springyn ayd reesht, mannagh vel gaue çhelleeragh faagail tra erbee.”

Yn moghrey er-giyn ren ee goaill toshiaght reesht. Tra heb yn ushag freggyrt, failt ny neufailt, denaght ee cre ny oyryn eck as cre cho shickyr as v’ee. Ren ee leagh scrutaght onneragh, goaill stiagh ny focklyn *cha s’aym*.

Ry-cheilley ren ad coontey tortyn, prowal raftyn begghey ayns saagh-niee, as chaghlaa ny smooïnaghtyn oc tra hug y seihll oyr daue. Keayrt ren yn ushag shassoo dy niartal dy beagh fliaghey milley yn cuirrey-geyree, as hannee yn laa sollys veih anjeeal gys rollageyn.

Hannee yn *cha nee* eck beg as meirgeydagh. Hannee yn moylley eck sollys tra va red ennagh dy voylley. Tra ghow ee arrane *dy-she*, va fys ec y lhiannoo dy beagh *cha nee* er ve kiart cho sauchey dy ghoaill arrane.

Ta dy-she cheet ny smoo tra ta cha nee sauchey dy
ghra.

“Myr shen she cha nee yn freggyrt dunnal,” dooyrt Gryllag.

“Foddee cha nee ve cam myrgeddin,” dooyrt Dreain. “V’er yn ushag oyryn y chur as gra cre cho shickyr as v’ee.”

“Dy kiart,” dooyrt yn Skeealagh.

Ren soilshey Ghryllag snaggerey. “Dreain, ta oyr aym dy chredjal dy vel y magnait aym fo’n lhiabbee ayd. Ta mee feer hickyr.”

“Hyndaa mee eh er Jemayrt,” dooyrt Dreain.

“Va shen yn croa-cabbyl.”

“Cliaghtey mie,” dooyrt yn Skeealagh, choud’s ren Dreain argane ard as ny smoo meechiart son y chooish-endeilys.

Yn Broc Nagh Voddagh Scuirr Reih

Er balley-eirinagh ec lhoob yn
awin va broc jeant jeh yiarn as
meenid, as va obbyr y vroc cro-
obbyr.

Va'n shenn eirinagh er droggal eh
ayns blein yn fouyr mooar
darragh.

“Reih ny cro,” v’eh er ghra. “Ny cro mooarey ayns ny barryllyn darragh son cuirr, ny cro beggey ayns ny cruickyn stainney son ny muckyn. Cum er, as ny scuirr son nhee erbee.”

Ghow yn broc yn sarey stiagh dy downin, myr ta thalloo bog goaill fliaghey. Imbagh lurg imbagh ren eh reih, crig, crag, ayns grianys as rio. Ren y balley-eirinagh bishaghey. Va smooïnaghtyn follit ec ny muckyn dy row dagh cro bunnys yn towse kiart son muc, agh cha row pagh erbee er veyshtey ny muckyn. Cha nel pagh erbee rieu.

Haink y shenn eirinagh dy ve shenn. Dooyrt eh rish e lught-thie, “Ny boirey yn broc. Yn obbree share v’aym rieu.” Eisht hooar eh baase, ooashlaghey as dobberanagh, as va’n sarey echey bio ny s’odje na eh hene.

Eisht haink arragh ny fliaghey liauyrey.

Ren yn awin att, dhone as trome. Hug mooinjer yn valley-eirinagh ny paitchyn gys thalloo ard as ghow ad toshiaght tayrn stiagh ny oddagh ad. Va ny muckyn as yn chishtey-rass foast sheese liorish y vwaane. Hie yn ushtey mygeayrt y halley as stiagh ayns y vwaane-reih.

Crig, crag. Ny cro mooarey ayns ny barryllyn, ny cro beggey ayns ny cruickyn.

Honnick Hannah, oe yn eirinagh, yn broc trooid y dorrays veih greeishyn chirrym y stoyr-arroo. Va’n ushtey er roshtyn e ghlioonyn yiarn.

“Vroc, scuirr!” deie ee.

“Cha nel ny cro jeant foast,” dooyrt yn broc. Cha row starrooaghtys ayns e chora. Cha row ayn agh treishteilys.

Cha jagh Hannah stiagh trooid yn ushtey. Roie ee gys e hayr, yn fer va reaghey yn balley-eirinagh nish.

“Ta focklyn shaner freaylley yn broc ayns y thooilley,” dooyrt ee. “She uss ta currym yn obbyr er nish.”

Hyndaa ayr Hannah bane. V’eh er eiraghey yn balley-eirinagh as er dellal rish yn chenn sarey myr dy beagh eh bentyn rish yn emshyr.

Liorish dorrrys y vwaane va tead jiarg scuirr croghey. V’eh follit cooyl seckyn er y fa nagh row pagh erbee jerkal feme er. Veih’n sole hroggit, foast erskyn yn ushtey, hayrn ayr Hannah eh. Scuirr croa yn vroc erskyn y chruick.

Crig. Kiuney.

“Lhissin er ve er yeeaghyn er dt’obbyr reesht tra ghow mee yn currym,” deie eh. “Cha ren mee. Ta’n thooilley er chaghlaa yn obbyr, as s’treih lhiam dy daag mee oo dy gheddyn magh shen fo’n ushtey.”

Hass yn broc ayns yn stroo ghone.

“Ta feme ain er yn arroo-rass er y chronk,” dooyrt ayr Hannah. “Jean oo cooney dy ymmyrkey eh my nee mayd raad sauchey? Foddee oo gra nagh jean, ny fenaght son obbyr elley.”

Hyndaa red ennagh cheu-sthie y vroc, moal myr shenn yiat.

“Ymmyrkim eh,” dooyrt yn broc. “Merk thalloo nee gymmyrkey yn trimmid aym. Freill peiagh ennagh ec y tead scuirr.”

Hug ny obbreeyn mooarey yn valley-eirinagh raad troggit dy plankyn veih cooyl y vwaane gys y chronk. Ren ad prowit dagh unnane lesh luirg roish my ren yn broc treishteil ayn. Hass Hannah er yn ardane chirrym liorish dorrrys y vwaane lesh clag-laue as ren ee craa eh dagh keayrt haink banglane er snaue. Hrog yn broc yn chishtey-rass ayns e ghaa chroa as deiyr eh er ny plankyn, lesh peiagh aasit roish as peiagh aasit ny yei.

Hauail ad yn arroo. Hauail ad ny muckyn, ren
plaiynt dy row yn saualtys oc gyn feme cha
anmagh. Cha jagh pagh erbee er ash trooid ushtey
thooilley son greinyn, jallooyn, ny moyrn.

Tra huitt yn awin, hrog y lught-thie yn vwaane
reesht er thalloo ard as chrogh ad yn clag scuirr
raad oddagh yn broc roshtyn eh. Daggh arragh,
roish my hrog yn awin, hoie ayr Hannah sheese
marish y vroc as denee eh row daggh shenn
obbyr foast jannoo keeall.

“Cha row ny cro jeant rieu,” dooyrt yn broc ec y
chied choloayrtys jeu shen. “Row mee cam dy reih
ad ooilley ny bleeantyn shen?”

“Va’n reih ymmydoil,” dooyrt ayr Hannah. “She’n
sarey nagh row caghlau rieu hie cam.”

“Baillin tannaghtyn reih,” dooyrt yn broc. “As tra
hed yn awin shaghey yn vark jiarg, neem’s
craa yn clag scuirr.”

“Coardit,” dooyrt eshyn. “Nee shin ooilley freaylley
arrey er yn awin. Cha nee dty errey oo hene eh.”

Lurg shen, lhaih Hannah yn towshan-fliaghey daggh
moghrey. Ren ayr Hannah prowla yn awin ec y
vunlaa. Yeeagh yn broc seose ec bun ny hoie.
Oddagh pagh erbee jeu craa yn clag, as
hooar daggh craa freggyrt.

Crigh, crag, hie ny cro er oai. Ec caghlau daggh oor,
hug yn broc sheese ny v’ayns e chroayn, doshil ad
dy lhan, as yeeagh eh er y seihll
bio mygeayrt yn obbyr.

Ta eer obbyr ynrick feme
peiagh ennagh jeeaghyn son
y seihll dy chaghlaa.

Yn Jantagh Beg Nagh Naardagh Goail Fea

Hrog jantagh clagyn greie beg dy
chooney ec y voayrd-obbyr, as v'eh
yindyssagh lesh e laueyn.

Oddagh eh soiaghey jewel cho beg
as grine shugyr as cassey spring
cha keyl dy voddagh oo fakin ny
hrooid.

Ren eh gobbraghey veih'n chied soilshey derrey'n
soilshey s'jerree gyn ve fenaghit daa cheayrt. Va'n
jantagh clagyn booiagh, as liorish dy row ee
booiagh, hug ee moylley da.

“Obbyr vie,” yinnagh ee gra. “T’ou er
chosney dty chummal jiu.”

She red bial v’ee er chymsaght ec jerrey laa mie.
Agh cheayll yn jantagh beg ny focklyn ymmodee
keayrtyn as ren eh earrooaght nagh row e
yantagh rieu er chiarail: *Ta mish freilt er yn
fa dy vel mee jannoo. Yn laa nagh jannoo mee
veg, cha bee mee freilt.*

Cha row pagh erbee er ghra shen. Cha row pagh
erbee er ghra yn red elley noadyr. Ta aght ec tostit
dy lhiggey da earrooaght roie.

Myr shen ren yn jantagh beg gobbraghey lurg va'n
jantagh clagyn er gholl dy lhie. Ren eh gobbraghey
ayns y dorraghys er yn fa, dorraghys ny soilshey,
va'n coontey cheddin. Dy gerrid ren eh marranyn.

Hug ny marranyn aggle er, my oddys greie ve agglit.
Ren eh gobbraghey ny s'tappee dy yannoo seose er
ny son oc. Laueyn ny s'tappee ren tooilley
marranyn. Ren yn choontey beg
roie mygeayrt as mygeayrt.

Un oie geuree haink yn jantagh clagyn neose son
ushtey as hooar ee yn greie croym harrish kishtey
v'eh er hroggal as er rassey tree keayrtyn. Va e
laueyn keyl er chraa ro hrome dy chummal skroue.
V'eh sansheraght coontey e vailleilyn.

Hionn yn jantagh clagyn yn scuirr jiarg er y voayrd-
obbyr. Hug ee ny greinyn cheh ersooyl, doshil ee ny
tuill feayraghey, as hoie ee faggys dy liooar dy
ve er ny chlashtyn.

“Ta’n obbyr scuirrit er yn fa dy vel yn obbyr
neuchaarijyssagh,” dooyrt ee. “Dty ynnyd ayns
shoh, cha nel eh scuirrit.”

Tra va laueyn yn jantagh beg shickyr reesht,
lhig ee e pardoon.

“Hug mee moylley da ny kishtaghyn myr dy row ad geeck son dty chaair liorish yn aile. Daag mee rouyr obbyr er y voayrd-obbyr as gyn raad baghtal dy hirrey cooney. Dynsee mee shen, ga nagh row mee er chiarail eh.”

“Quoid shegin dou jannoo mairagh?”
denee yn jantagh beg.

“Reaghee mayd yn obbyr ry-cheilley, lurg fea.
Foddee oo gra dy vel y laad rouyr. Foddee mish cur order ersooyl.”

Harrish y çhiaghtin haink ren ad caghlaa yn obbyr-shamyr. Reih yn jantagh beg lamp gorrym dy ve er çhymysaght *ta my laueyn er chraa* as tayrn prashey dy ve er çhymysaght cooney nish. Screeu ad ny traaghyn-fea stiagh ‘syn laa roish yn obbyr, myr shen nagh row fea rieu dy ve cosney. Ec buitçh choodee ad ny greinyn ry-cheilley.

Er laa follym dooyrt ee “gow fea nish” cha gennal as er laa lane. Ghow shoh cliaghtey, son va ish jantagh myrgeddin, as ta jantee tayrtyn yn un choontey.

Va’n jantagh beg foast graihagh er obbyr cheyl, ny ymmyrkey eh hene dy kiart myr dy beagh eh. Paart dy astyryn reih eh peddyragh lurg shibber. Astyryn elley hoie eh er yn chollagh as hug eh geill da laue liauyr clag yn obbyr-shamyr jannoo un yurnaa moal. Hie bleentyn shaghey. Un laa scuirr yn jantagh beg as cha ren eh toshiaght reesht.

Cha dreill yn jantagh clagyn rolley jeh ny reddynd share v’eh er n’yannoo. Chooinee ee er kishtaghyn, springyn, marranyn, craid, as tayrn y choayrd prashey er laa doillee. Ny s’baghtal na ooilley, chooinee ee er un astyr feagh tra venn y sniaghtey yn uinnag as cha ren unnane jeu veg ooilley. Hoie yn greie beg lioree choud as hie yn aile neose. Va e laueyn follym. Va e ynnyd lane.

She gioot eh ny t'ou jannoo, cha nee
yn vayl t'ou geeck dy ve freilt.

Yn Co-haawin Scadoo

Va greie ayn keayrt v'er ny yannoo
dy ve slane beasagh.

Va ny jantee echey sleih kiarailagh,
as agglagh jeh ny v'ad jannoo. Son
dagh ockle garroo, hug ad reil da.
Ny jean accan dy bragh. Ny jean
gobbal dy bragh.

Ny insh dy bragh mychione ourys, corree, mee-haitnys, ny red erbee v'eh enmys aggle. Seeley dagh scolb jeh dagh raa. Bee mie.

Va'n greie shirveish ayns thie-oast. Dooyrt eh cre'n moghrey aalin er moghreyn jeh dagh sorch. My stamp oo er e chass, hug eh leshtal da dty vraag as denee eh row ny streng taitnyssagh.

Cha row boayl ynrack ec ooilley ny focklyn geyre, trimshagh, quaagh, as neuaashagh dy gholl, myr shen hie ad gys boayl elley. Haink ad dy cheilley ayns poyll er y laare cooyl y ghreie, ayns yn eer chummey echey hene.

Un oie, hoie yn poyll seose.

Ec y toshiaght cha row yn co-haawin scadoo sansheraght agh gys y ghreie. Ta'n anvroie feayr er yn oyr nagh vel traa ec claar-earishey yn chamyr-aarlee dy hiurey eh. Ren y greie cronnanaghey dy vooghey ny focklyn. Ec shibber dooyrt eh "Cre'n anvroie blaystal" choud's va'n scadoo echey deayrtey sollan ayns y tureen. Cha vaik pagh erbee eh. Honnick y greie eh.

Eisht ren y trass greim toshiaght dy scoltey.

Honnick y greie yn scoltey dagh keayrt dymmyrk eh anvroie seose ny greeishyn. Ta'n greim gaueagh -- va shen ro-lhiass gys accan. Ta mee gobbal derrey vees eh kiartaghit -- vrish shen tree reiljyn ec un cheayrt. Myr shen ren eh mongey, hooill eh dy kiarailagh, as hayll eh ny focklyn firrinagh son ynnyd nagh row ayn.

Va ny jantee booiagh jeh e veeney, as hug ad tooilley reiljyn rish. Daase yn scadoo.

Un laa-margee haink y meoir stiagh lesh bayrn cha lhean nagh oddagh eh fakin e vraagyn. Hug eh un chass er y trass greim.

Lheim yn scadoo seose yn voal. “Trog yn bayrn ommidjagh shen, yn guiy vooaralagh. Ta’n greim scoltit.”

Hug yn cheshaght nyn mian er guiy vooaralagh. Shoh yn red s’anaasoil va er daghyrt ec y thie-oast rish bleellantyn. Hrog y meoir e vayrn, venn eh yn greim lesh e vaidjey, as vrish y boayrd trooid.

Haink ny jantee roie lesh greienyn as lioaryn-reiljyn. Yeeagh ad hoshiaght er ny focklyn meechooie, cha nee er y ghreim brisht.

“Reil elley,” dooyrt fer jeu.

“Cha nee,” dooyrt shenn-chiareyder v’er vakin y ghreim. “Lhiass y gaue hoshiaght. Eisht fenyagh cre’n fa va feme ec y raaue er scadoo.”

Yeigh yn fer-thie yn greim as ren eh eh y charraghey. Hoie ny jantee marish y ghreie. Son un cheayrt cha yeeearree ad eddin wooiagh.

“Insh dooin ny dreill dty reiljyn oo veih insh,” dooyrt yn chiareyder.

Hrog crackal ass kishtey-coraa y ghreie.

“Ta’n anvroie er ve feayr rish shiaghteeyn. Ta ooryn yn chamyr-aarlee neuchairagh. Va’n greim gaueagh rish un laa jeig.

Ta mee cur ennym aggle er red ennagh cheusthie jee'm tra ta mee prowal gobbal. Cha s'aym cre ta'n ockle shen cheet er cheusthie jee'm. She yn ockle s'niessey t'aym eh. Ren bayrn y veoir y ghreim ny s'doillee dy akin."

Hannee yn scadoo veih'n slane voal gys y chorneil. Cha jagh eh naardey.

Lhig ny jantee nyn leshtal. Eisht hoie ad sheese marish obbreyn y thie-oast as y chiareyder as screeu ad ny sloo dy reiljyn, dagh unnane lesh e oyr rish. Gyn breneen y veaghey. Gyn baggyrtyn. Gyn insh cooishyn follit ghoaldee. Ooillee ny elley oddagh y greie gra dy ard, as cha voddagh insh ve kerrit son nagh row eh booisal. My ren reil hene jannoo assee, oddagh y greie shen y chur gys y chiareyder, nagh row gobbraghey son y thie-oast.

Dynsee yn greie ynrickys lesh oiryn meein. Dooyrt eh, "Ta'n anvroie feayr er yn oyr dy vel feme ain er jeih minnidyn elley eddyr ny coirraghyn." Dooyrt eh, "Cha nee, cha nymmyrk'm yn tray scoltit." Tra haink y meoir er ash lesh bayrn mooar elley, dooyrt eh, "Trog mullagh dty vayrn er ny greeishyn, my sailt."

Deiyr e scadoo er ec yrjid ny cassyn, ynrycan yn chummey ta red ta ny hassoo jannoo ayns soilshey. Nish as reesht v'eh foast sansheraght raa meechooie.

Ta feme ec focklyn creoi er boayl
ynrick dy gholl.

Yn Greie Ren Mooghey ny Lampyn

Va greie ayn keayrt dy row, troggit
mygeayrt un oardagh meein: ny
lhig da red erbee gortaghey.

V'eh freayll thie mooar son lught-thie lesh paitchey beg. Jean lhiettal dagh seaghyn, va ny ard-leih er n'insh da, as hug ad moylley da ny laghyn rea.

Myr shen ren yn greie goaill toshiaght, dy feagh, dy vooghey reddyn.

Ren eh mooghey ny lampyn roish oddagh veg jeu craa as jannoo yn chamyr trimshagh. Ghooïn eh yn lioar-skeeal roish y chaibidil raad va'n shynnagh caillit. Ghow eh teangey clag y gharey er yn oyr dy dug yn clinkernagh aggle er yn paitchey. Un fastyr kiarailagh, myr nagh beagh mair erbee rieu prikit, yiare eh dagh jialg jeh dagh rose. V'eh feer jeadagh.

Son tammylt va'n thie feer rea. Yn lught-thie, va dy mennick er yeeearree thie rea, cha dug ad tastey da red erbee v'ersooyl.

Eisht haink goair trooid barney injil ayns y voalley. Ta goair nyn studeyryn surranse jeh barneeyn injil. Cha ren clag erbee clinkernaghey, er

yn oyr nagh row teangey ec y chlag. Roish my yeeagh peiagh erbee mooie, va dagh rose eeit gys y gas.

Ren yn paitchey keayne harrish ny rosyn. Cha row eh er n'yannoo agh mieys, cho foddey as oddagh eh fakin.

Yn fastyr shen ren eh mooghey ny lampyn dy moghey. Hie yn paitchey harrish y chamyr ghorraghey, woail ee e glioon er caair, as hoie ee sheese dy creoi.

“Ren oo mooghey yn lamp myr nagh vaik-in eh craa,” dooyrt ee, rubbal e glioon. “Nish cha nod-ym fakin y chaair. Va'n lamp soilshaghey dou c'raad va'n boirey.”

Leeid ee yn greie gys un rose feie v'er shaghney seose ard ayns y cleiy, as hug ee mair er jialg cammey.

“Ta shen ginsh da my laue dy moal. Foddym fakin eh roish my ventyn rish. Foddym ceau lauenyn. Cha lhisagh y jialg prickey mee son e raaue dy chooney.”

Ren soilshey yn greie gleashagh cheu-chooyl e ghless.

“Agh ta dagh gortaghey cheet er dy vel mee er vailley.”

“Eisht cur gerjagh dou as lhiass ny oddys ve lhasit,” dooyrt yn paitchey. “Cooïn lhiam dy hoiggal raaueghyn. Agh keiltyn dagh raaue t’eh faagail mee ayns y dorraghys.”

Cheayll ny ard-leih shoh.

“Dinsh shin dhyt dy lhiettal dagh seaghyn,” dooyrt e moir. “Va shen oardagh ommijagh, as lhisagh shin er lhiggey dhyt ginsh dooin myr shen. Ta shin trimshagh.”

Chrogh ad clag oddagh yn paitchey craa as oddagh yn greie craa myrgeddin, as b’egin da ard-leigh freggyrt eh. Eisht hug ad obbyr da’n ghreie oddagh eh dy jarroo jannoo: freill gaueyn firrinagh mooie, faag ny raaueghyn sthie, as cur kiarail da gortaghey tra haink fer. My va ny currymyn shen tayrn noi y cheilley, v’eh dy chraa yn clag, cha nee dy reih ny lomarcán.

Hug yn greie yn teangey er ash. Dreill eh ny lampyn lossey derrey va peiagh ennagh aarloos dy chur kiarail daue. Lhaih yn lught-thie yn chaibidil trimshagh trooid gys raad haink yn shynnagh thie. Ren ny rosyn gaase jialgyn reesht, dy moal as ayns nyn am hene, as dynsee ard-leigh da’n phaitchey dy yiarrey lesh lauenyn.

Tra va mair prikit, niee yn greie eh as chiangle eh eh.

Foddee gortaghey ve ny lamp. Cur kiarail da'n ghortaghey,
as cur geill da ny t'eh soilshaghey.

Yn Moddey v'er ny Ynsaghey Dyn Geam

Va ynseydeyr ayn keayrt as
moddey echey, as cha voddagh yn
ynseydeyr surranse sheean.

Geam, keayne, as skreeaghey, hug
ad er craa myr treiney er leac. Myr
shen dynsee eh ad ersooyl.

Tra va'n moddey ny host, va feill ayn as fockle
blayagh. Tra ren eh geam, va cooyl çhyndaaít as
dorrys dooint. Shen ooilley va ny ymmyrchagh, aa-
obbragh laa lurg laa.

Leah hoig yn fer shoh cummey yn seihll echey: ta
geam costal; ta'n tostitid geeck.

Hannee eh ny host trooid droyn as drineyn,
feayragh as accrys. "Yn moddey s'feagh 'sy
cheerey," dooyrt eh rish sleih ny margey. "Cha nel
eh accanagh dy bragh. Cha nel red erbee cur er."

Chrie sleih ny margey nyn ging, son v'yn
moddey dy firrinagh feagh.

Un laa-margee yeeagh inneen y wyllindeyr er y
moddey ayns ynnyd jeh'n dooinney. Va'n chass
çheu chooylloo hoshtal bentyn rish y thalloo dy

eddrym, as cha nee dy kinjagh. Roish lhie sheese,
ren y moddey eh hene y
injillaghey lesh kiarail vooar.

"Ta'n moddey eu croobagh," dooyrt ish.

"Ta moddee croobey. Dy beagh eh
gortagh, yinnagh eh geam."

"Dynsee shiu da dyn jannoo."

Doshil yn ynseydeyr e veeal as yeigh eh.

"Cha nel eh accanagh dy bragh,"
dooyrt eh, ny s'feagh.

"Cha nee yn un red shen as gyn oyr erbee
echey dy accan mychione."

Cha dug yn inneen eab er jeeaghyn er y chass ee
hene. Hie ee dy ghoaill e ayr as fer-arrey ny margey.
Hug ad y moddey

gys boayl feagh, hug ad ushtey da, as deie
ad er y lheeys. Hooar y lheeys cass ching
dy olk fo yn fynney.

“Ta feme ec y moddey shoh er fea, lhee, as fer-arrey
elley choud as t’eh lheihs,” dooyrt ish.

Ghow fer-arrey ny margey yn streean ass laue yn
ynseydeyr, as hie yn moddey gys çhiollagh vie yn
wyllindeyr. Cha dug gialdyn dy ve ny s’kenjal eh er
ash. Deeck yn ynseydeyr yn lheeys, hoie eh trooid
ny lessoonyn eck, as hass eh kiongoyrt rish coonseil
ny margey dy insh cre va’n moddey feagh
echey er ve follaghey.

Haink eh gys y çhiollagh fegooish e voggysyn.

“Hug mee ort dty host as d’ymmyd mee eh myr
leshtal dyn jeeaghyn,” dooyrt eh rish y
moddey. “Ta mee dooillee.”

Cha d’ymmyd pagh erbee yn leih myr streean dy
hayrn eh raad erbee.

Cheyrr y chass, dy mooar, myr ta cassyn jannoo.
Ghow yn tostid foddey ny sodjey, son ta treisht
troggal ny s’moalley na craue. Dynsee lught-thie yn
wyllindeyr dy yeeaghyn er kesmad, shaslagh,
cadley, as reih chammah’s sheean. Tra hyndaa yn
moddey ersooyl, hug ad room da. Tra haink eh er-
gerrey, lhig ad da çheet.

Blein ny lurg shen, ayns lhoss dy ghrian rish dorrays
y wyllindeyr, ren y moddey yn chied sheean echey.
She meealagh vooar, screebagh, mee-chliaghtagh
v’ayn. Hug y meealagh er y moddey hene
bwoalley lheim chammah’s pagh erbee. Cha
dooyrt pagh erbee ‘sy çhiollagh fockle, er aggle dy
smooinagh eh er aght share.

Cha nee yn un red yn feagh ren oo yeeearree as
shee.

Va Dreain ny host rish foddey dy hraa.

“Cha mie lhiam yn skeeal shen,” dooyrt Dreain.

“Cha mie lhiam ny haghyr noadyr,” dooyrt yn Skeealagh. “Jean mayd scuirr, ny loayrt mychione yn oyr?”

“Loayrt,” dooyrt Dreain. “Ren ny ard-leih jeeaghyn ec y jerrey.”

Ren soilshey Ghryllag gleashagh dy moal. “Tra ta peiagh fenaght jee’m vel red ennagh gortagh, ta mee troggit dy ghra nagh vel red erbee gortagh. Cha nel mee rieu er smooïnaghtyn quoi screeu yn freggyrt shen.”

“Foddee mayd smooïnaghtyn fegooish briwnys cre ta cheu-sthie jeh,” dooyrt yn Skeealagh. “As foddee mayd foast jeeaghyn lurg ny ta kiongoyrt rooin.”

Yn Nah Skeeal

Ren yn maidjey s'jerree soiaghey, as haink yn chied skeeal er ash ceau eaddagh elley.

“Ta nah chaslys ayn,” dooyrt yn skeealagh.

“T’eh mychione reddyn jeant, myr shen soie dy kiune er e hon.

“Dreain, foddee peiagh jeeaghyn ort myr red jeant myrgeddin. T’ou jeant jeh ushtey, sollan, shenn joan ny rollageyn, bee, cadley, taghyrtyn, as kiarail. Cha ren keirdagh erbee dty chiartaghey line lurg line. Ren dty challin gaase liorish reillyn bio ren goaill toshiaght foddey royd. T’eh cooinaghtyn ayns fuill, craue, cliaghtey, as skeeal.

“Ta Gryllag jeant er aght elley. Ren keirdee reih stoo as cummey. Ren sleih elley ynsaghey patranyn trooid ymmodee sampleyryn. Foddee Gryllag ve stoppit, coipeit, lhiasit, ny caghlait ayns aghtyn nagh vod Dreain. Tra ta Gryllag goaill toshiaght reesht, foddee nagh jig mairagh ry cheilley lesh jea myr t’eh jannoo son Dreain.

“Cha nel gra dy vel ad goll-rish y cheilley scryssey ny anchaslyssyn shen. Cha nel rolley anchaslyssyn freggyrt cre ta bea nane ny nane elley golrrish veih cheu-sthie, ny vel cheu-sthie ayn ayns yn un cheeal.

“Cha nel arrane slane soilshit magh liorish rolley jeh ny ta feddan jeant jeh. Edyr ta’n feddan craue ny prash, ta’n rolley foast ymmydoil. T’eh ginsh dooin kys dy chur kiarail da’n feddan, cre oddys brishey eh, as cre ta feme echey voïn.

“Ta feme ec Dreain er bee as cadley, as peiagh aasit er-gerrey tra ta gaue cheet. Ta feme ec juntyn Ghryllag er ooill, as ta feme ec e glonney er fastee veih fliaghey. Fenyagh roish caghlaa ny ta Gryllag er venaght dy reayll.”

Yeeagh Dreain er Gryllag. Yeeagh soilshey Ghryllag er ash.

“Myr shen ta shin yn un red,” dooyrt Gryllag.

“Cha nee,” dooyrt Dreain.

“Myr shen ta shin slane ancasley.”

“Shen neesht cha nee,” dooyrt Dreain, va cheet dy ve mie dy liooar ec y red shoh.

Ren yn skeealagh mongey. “Nee shen jannoo son yn oie noght.”

AYRN TREE: YN CAARJYS

Ec y traa shen, va'n chied rio er jannoo uinnagyn yn Skeealagh argidagh, as hoie DRAIN as Gryllag ny s'niessey da'n aile. "Ta ny skealyn shoh mychione baghey ry-lhiattee y cheilley rish tammylt liauyr," dooyrt yn Skeealagh. "Cha nel pagh erbee er n'ynsaghey shen dy bollagh. Eaishtjee son ny oddys dagh cheu fenaght, obbal, lhiasaghey, as gialdyn."

Fer-arrey ny Lanteyrn

Rish voalley ny purt hass lanteyrn
beg gless er kiare cassyn prash, fo
fastee ayns thie ry-hoi yn emshyr.
Dagh oie ren ee jarrood.

Ec lhie ny greiney, ghooisht fer-
arrey ny purt yn soilshey eck as
hrog eh ee gys post fuygh-traie.

Ec irree ny greiney, hie yn soilshey magh. Tra ghooisht ee reesht, chooinnee ee er ny creggyn, ny tidyn, as kys dy hilgey lossane sauchey harrish ushtey doo. Cha row monney er-mayrn jeh ny v'er ve grait rish yn fastyr roish.

Hug guilley enmyssit Ivo tastey da, er y fa dy jagh eh er keayrt lesh e naunt, ren lhiasaghey clag ny purt.

“Jea ren oo briaght my ennym,” dooyrt eh rish y lanteyrn.

“Eisht ta mee briaght eh reesht,” dooyrt y lanteyrn, fegooish nearey.

“Ivo.”

“Ta mee booiagh meeiteil oo, Ivo, my she booiagh yn ockle kiart son ny ta my hoilshey jannoo. She'n ockle s'niessey t'aym.”

Yn nah fastyr ren ee briaght reesht.

Er y trass fastyr, dooyrt y lanteyrn, “By vie lhiam dy beagh recort ayn. Jean oo cooney dy reayll fer?”

Cha ren Ivo freggyrt er e son. Hie eh dy gheddyn e naunt as fer-arrey ny purt. Hoie ad cooidjagh ayns y thie-lanteyrn sauchey, dy mie veih'n ushtey, as dennee ad cre'n sorch dy recort va'n lanteyrn gearree.

“Screeu ynrican ny ta mish briaght erriu dy screeu,” dooyrt y lanteyrn. “Lhaih eh dou tra ta mee doostey. Lhig dou dooillane y chiartaghey, red y chur fo-loss, ny shirrey dy bee eh stroit. Cowree quoi ren screeu dagh linney. Ny jean-jee cooinaghtyn ny s'aalin er y fa dy vel duilleag vane cur aggle erriu.”

“Cha nod mish cheet dagh oie,” dooyrt Ivo. “Chanel kied aym er y voalley ayns sterrymyn. Keayrt ny ghaa, nee’m jarrood.”

“Eisht ny gialdyn dagh oie.”

Ren ad gialdyn ny sloo. Yinnagh Ivo cooney tra oddagh eh dy arryltagh. Yinnagh e naunt as fer-arrey ny purt yn reayll y rheynn eddyr oc. Hannagh y lioar-screeuuee çhirrym ayns kishtey gless ghlast. Dagħ fastyr, quoi-erbee ren foshley eh, denee eh hoshiaght row yn lanteyrn v’er n’ghoostey geeearree ny shenn ghuillagyn dy ve lhait. Cha jinnagh peiagh erbee guillag follit y ghoaill co-aascreeu fegooish kied.

Er y choodagh screeu ad: *She lesh y reayll yn recort shoh, cha nee lesh fer-arrey erbee.*

> Ren oo shirrey dy ve enmyssit Soilshey ny Purť.

> Share lhiat yn ooill ghorrym er y fa nagh vel ee jarroo whilleen.

> Ren oo kiartaghey “va’n mooir kiune” gys “va’n phurt kiune; çheu elley jeh’n voalley cha voddym fakin.”

> Ren oo shirrey orrin dyn reayll chaghteraght follit y marrinagh. Raip shin magh y ghuillag choud’s v’ou jeeaghyn.

Fastyryn ennagh dooyrt yn lanteyrn, “Lhaih dagħ ooilley red.” Fastyryn elley dooyrt ee, “Ynrican y ghuillag mychione yn eayst.” Un cheayrt dooyrt ee, “Gyn guillagyn noght,” as hantee yn lioar-screeuuee dooint.

Eisht haink sterrym cha lajer dy ren fer-arrey ny purt sparrey yn voalley. Hannee Ivo ec y thie marish e naunt. Ren yn fer-arrey kiarrail y soilshey ny lomarcas as cha row laue seyr echey son screeu.

Yn nah fastyr denee Soilshey ny Purt, “Cre dooyrt mee ayns y sterrym?”

“Cha s’aym,” dooyrt yn fer-arrey. “Ren oo soilshean. Va mish trang cummal ny dorryssyn-geayee er. Cha row veg er ny screeu.”

Va Ivo er ve gearree raaghyn dunnal y chummey son y ghuillag vane. Ayns ynnyd shen screeu eh: Hie sterrym shaghey. Ren y soilshey soilshean. Cha row focklyn erbee freilt.

“Ta shen ynrick,” dooyrt Soilshey ny Purt. “Ta duilleag vane firrinagh ny share na cooinaghtyn er-Loss.”

Bleeantyn ny yei, daag Ivo yn phurt dy ynsaghey troggal droghad. Cha ren eh gialdyn dy heet er-ash dagh fastyr. Ren e naunt reayll guillagyn ennagh. Ren fer-arrey ny purt guillagyn elley y reayll. Ghow eeasteyr, va keayrt er n’eiyrty lossane dy gheddyn thie, tro y geurey. Oddagh Soilshey ny Purt shirrey, kiartaghey, obbal, as goaill toshiaght ass-y-noa marish quoy-erbee ren foshley yn kishtey gless.

Cha ren yn lioar-screeuee rieu un oie y chiangley gys yn oie elley cheu-sthie jeh’n lanteyrn. Nee shen cooinaghtyn da’n lanteyrn, cha nod y skeeal shoh gra.

Freill cooinaghtyn pheigh
elley dy ynrick, as ny freill eh
oo hene.

Yn Boandyr Yiarn

Ayns thie ec oirr y chleiney va shenn greie yiarn va kiarail ny paitchyn. V'ee troggit myr coirrey lesh laueyn meein. Ec y traa va shoh er daghyrt, v'ee er kiarail tree sheelogheyn jeu.

Yn fer saa, guilley v'ayn va aggle er roish sterrymyn. Er y chleiney, va ny sterrymyn jeh'n cheint firrinagh. Haink ad stiagh ass y dorraghys lesh geay ren sheebey yn slane thie myr laue er dorrys, as haink yn taarnagh ayns dty chleeau roish my haink eh ayns dty chleayshyn.

Un oie lheid shen va ny ayr as moir ersooyl, fo fastee ec thie ny naboonyr er y fa dy row yn aah baih dooint. Hannee yn guilley as yn boandyr yiarn ayns y chamyr sauchey 'sy vean choud's haink yn sterrym neose myr jerrey yn theihll.

Heeyn yn guilley magh e roihaghyn. "Vod mee soie mayrt?" dennee eh.

"Foddee," dooyrt yn boandyr, as hrog ee eh er yn oghrish cheh eck. Ren eh craa as dennee eh row yn thie goll dy heidey ersooyl, oddagh yn tendreil ad y gheddyn, as row yn moghrey dy jarroo cheet. Ny row shoh yn oie nagh ren jerrey?

As dreggyr yn boandyr yiarn eh ayns coraa myr arrane cadlee injil, shickyr myr clag, cheh myr ny greanagyn sthoorit ayns e mean. "Ta'n thie er hassoo keead blein," dooyrt ee. "Hass eh trooid sterrymyn dty ayrey, as sterrymyn e voir. Cha nod pagh erbee gialdyn c'raad nee tendreil bwoalley, myr shen ta raad cobbyr ec y thie veih e vullagh dowin 'sy thalloo. Ta shinyn ayns y chamyr 'sy vean, foddey veih ny uinniagyn, ny piypyn-ushtey, as ny weiyryn. Ta mish ayns shoh, as ta'n moghrey hannah er e raad. Hrog eh voish oirr foddey yn aarkey tammylt er dy henney. Cha nod eh ve siyragh as cha nod eh ve stoppit. Eaisht, inshym dhyt dagh ooilley red nee eh bentyn rish hoshiaght, ayns order, myr t'eh cheet."

As dinsh ee da, ayns e coraa corrym, yn slane rolley moal jeh'n toilshey cheet. Yn aarkey, eisht yn dreeym, eisht baare yn villey mooaralagh, eisht yn kellagh-geayee, eisht yn sole.

Raad ennagh ‘sy rolley haink craa yn ghuilley ny sloo, as raad ennagh ny sodjey, scuirr eh. Ec y jerrey, ayns towl s’diuney yn oie, lesh yn taarnagh foast shooyl er y voalley, huitt yn guilley ny chadley noi yn yiarn cheh, sauchey myr thie.

As eisht, as ynrican eisht, ayns y dorraghys, lesh y lhiannoo ny chadley as nagh row pagh erbee dy akin, ren soilshey beg shickyr ny boandyr craa. Cha row ee er lheanaghey un cheayrt fud yn oie. Nish ren ee craa rish tammylt mie. Cre va’n chraa shen, cha nel y skeeal shoh gra. Ta lamp er cheu-mooie jeh red.

‘Sy voghrey, haink myr v’eh er ny yialdyn, yn aarkey eisht yn dreeym eisht y villey eisht yn kellaagh-geayee eisht yn sole, ghooisht yn guilley as chooinnee eh er ve agglagh as chooinnee eh er scuirr.

“Nagh row aggle ort eddyr?” dennee eh. “Eer beggan? Va’n taarnagh kiart er nyn skyn.”

Va’n boandyr yiarn feagh rish shallid.

“Dreill mee coraa shickyr er dty hon, er y fa dy row uss beg as yn oie mooar,” dooyrt ee. “Row sterrym cheu-sthie jeh’m dy hoilshaghey yn fer cheu-mooie, cha nod mee insh dhyt. Va’n kiunid hug mee dhyt firrinagh ‘syn aght ta cooat cummal harrish peiagh ennagh ny chooyrt firrinagh, eer er laa feayr.”

Venn yn guilley yn laue yiarn cheh.

“Cha dinsh oo dou dy row yn taarnagh gyn gaue,” dooyrt eh. “Dinsh oo dou c’raad va shin sauchey as hannee oo marym.”

“She,” dooyrt yn boandyr. “Choodee mee oo. Cha dollee mee yn emshyr.”

Ta kiunid t'ou cummal son peiagh
sloo ny cooat, cha nee breag.

“Va’n moddey jeant feagh,” dooyrt Gryllag. “Dooyrt yn boandyr shoh dy row yn feagh ecksh reihit. Oddagh ad v’er jeeaghyn yn un red veih’n çheu-mooie.”

“She,” dooyrt yn Skeealagh. “Hug yn boandyr yn coontey eck hene, as foast cha voddagh y skeeal fakin çheu-sthie. Fenyagh quoi lesh yn feagh, as quoi ren reih eh.”

Yeeagh Dreain er yn aile. “Vel oo foast freill ny focklynsterrym ren mee briaght ort dy reayll?”

“Ta,” dooyrt Gryllag.

“Ta aggle orrym foast.”

“Cha ren y gialdyn briaght ort dy yannoo siyr.”

Shiartanse dy vinnidyn ny s’anmey heeyn Dreain magh laue. “Vod mee lhie ort?”

“Foddee.”

Huitt Dreain ny chadley noi lhiattee cheh Ghryllag. Ren Gryllag e coraa y injillaghey as dreill ee taggloo dy meen rish yn aile.

Yn Jees Bochilley

Va jees bochilley freayll
shioltaneyn er jees cronkyn, lesh
glion as thaloo cadjin lhean eddyr
ad.

Va credjue ec Tomas ayns voallaghyn. Hrog eh ad ard as mie, clagh er chlagh. Raad va'n chlagh goll çhionn, hoie eh cleighyn. Er dagh wannal hrogh eh clag dy vrah shaghrynagh. She leshyn va'n shioltane, as va freayll cheet er *cummal stiagh*.

Hooill ny kirree linney yn voalley ooilley yn laa, stroinyn noi ny claghyn, gynsaghey dagh ooig as clagh feiosagh. Ren Tomas arrey ooilley yn oie, kartaghey as roie lurg ny cluig. Ren eh cadley ayns greeshyn er y vac. Dennee yn skee myr prowal dy row yn obbyr ymmyrchagh.

Cha hrog Leila agh raad va ennym er gaue: boalley injil erskyn y chreg, cleigh rish y raad, as bwoaillee chloaie foshlit da'n chronk. Va cowrey peintit er dagh oirr soilshaghey yn oyr echey. Ec y chassan gys y thalloo cadjin va giat va fosley y daa raad.

Cha row monney yn cummey er ny hrog Leila ny ynnyd. Ghlen ee yn chibbyr. Ren ee soiaghey biljyn-keyrn son scadoo as fastee. Hoie ee marish eayin noa as dynsee ee kys va dagh keyragh jeeaghyn accrys, aggle, lhott, ny yeeearree dy ve faagit ny lomarcán.

Va'n shioltane eck abyl goll harrish gys y thalloo cadjin. Hug paart laa ayns shen. Hannee shenn cheyragh yn slane sourey rish shioltane elley as haink ee er ash lesh barelyn. Dreill Leila yn giat foshlit, as cha dreill ee rieu ushtey ny kiarail er ash dy hayrn peiagh erbee thie. Tra haink kirree er ash, hug ee failt orroo. Tra nagh daink ad, ren ee shickyr dy row fys ec bochilley elley c'raad v'ad.

“T’ad cheet er ash son dy vel y faiyr millish,” deie Tomas veih e voalley. “She shen eishtys, cha nee reih.”

“Ta scansh ec bee as sauchys,” dooyrt Leila. “As ec raad magh firrinagh myrgheddin. Ta mish jeeaghyn cre haghys tra ta’n giat tannaghtyn foshlit.”

Haink sterrym mooar ‘syn oie, geay hoshiaght as eisht sniaghtey. Er cronk Tomas scolt y voalley. Va ny kirree echey er shennaghey yn voalley shen oolley nyn mea as hooar ad y baarney ayns minnidyn. Roie ad magh ayns dorraghys bane, ersooyl veih’n ynrycan balley-oayllagh va enney oc er rieu. Cha row enney oc er agh myr red va cummal ad stiagh.

Hyndaa voallaghyn injil Leila e shioltane veih creg as raad. Ren ny cassanyn foshlit leeideil neose trooid ny biljyn-keyrn stiagh ‘sy vwoaillee. Haink y chooid smoo. Reih jees yn fastee er y thalloo cadjin, raad ren bochilley elley ad y earroo, son v’eh shen coardit foddey roish y sniaghtey.

Roish brishey yn laa hie Leila harrish y ghliion lesh lanteyrn. Cha dug ee ynsagh da Tomas ‘sy sniaghtey. Foddee ynsaghyn fuirraghtyn. Cha nod kirree feayr. Ry cheilley hooar y jees bochilley yn shioltane skeaylt echey. Ren fer-lhee çhyrmey lurgyn roauyr as chiangle un ghiarrey. Doshil Tomas ny giattyn as cha ghooyn eh ad reesht.

‘Syn arree hass eh kiongoyrt rish e hioltane.

“Hrog mee dagh boalley veih’n aggle aym hene as hug mee erriuish eh y ymmyrkey,” dooyrt eh. “Ta mee jed-myghin. Lhiasee mee ny oddym as faagym raad magh diu.”

Hooill eh e chronk as denee eh jeh dagh boalley cre’n gaue oddagh eh ennymaghey. Va freggyrtyr ec y chreg as ec y raad, as myr shen hannee ny oirryn shen injil, ry-akin, as fondagh. Raad nagh daink freggyrt, doshil eh giat ny ghow eh ny claghyn neose.

Ghlen eh chibbyr as ren eh soiaghey biljyn-keyrn. Ghow eh yn clag jeh dagh wannal as hrogh eh kuse ec ny oirryn gaueagh ny ynnyd. Ren eh reaghey fastee er y thalloo cadjin, dy nagh beagh faagail e chronk cheet er coayl mullagh.

Ooilley yn sourey hannee paart dy chirree er-gerrey da shenn linney yn voalley, dy jarroo raad va faiyr gaase harrish ny claghyn va ersooyl. Hie paart gys cronk Leila ny gys y thalloo cadjin as hannee ad. Cha dug Tomas lesh ad er ash. Ren feallagh elley toshiaght goll as cheet.

Ny s’anmey ‘sy ouyr, denee Leila jeh cre v’eh er n’ynsaghey.

“Foddee giat jeight jannoo tannaghtyn jeeaghyn myr reih,” dooyrt Tomas. “Shegin dou freayll orrym scrutaghey vel y raad magh firrinagh as nagh nee kiangle y kiarrail.”

Balley-oayllagh foddee oo faagail, she balley-oayllagh
foddee oo reih.

“Myr shen ta voallaghyn aggairagh,” dooyrt Gryllag.

“Dreill y voalley injil yn shioltane veih’n chreg,” dooyrt Dreaan.

Hyndaa soilshey Ghryllag dy moal. “Myr shen lhisagh boalley
ve abyl gra e oyr.”

“As gyn ve ny s’yrjey na’n oyr,” dooyrt yn Skealagh.

Yn Seyrene as y Vree-chree

Ayns balley raad oddagh fliaghey
geuree freayll paitchey sthie rish
shiaghtynyn, hrog ny jantee daa
cheint dy heshaght.

Va Seyrene cummal çheu-sthie jeh
bleayst vane lheeah.

Dynsee ee cre va taitnyssagh da'n eaishtagh eck as hug ee tooilley: arrane elley, skeeal elley, oor elley as y seihll doillee freilt cheu-mooie jeh'n uinnag.

Va Bree-chree kishtey cro Frangagh er tree queeyllyn neureajagh, lesh kaartyn follym as roih prashey filley. Dennee ee feyshtyn, choyrlee ee turrysyn, as chred ee dy lhisagh dagh smooïnaght cheet dy ve obbyr.

Tra hie Mara dy chummal 'sy valley, cha row enney eck er pagh erbee. Va gammanyn ec ny paitchyn elley lesh reillyn v'ee er chailley as spotchyn ren goaill toshiaght y vleïn roie. Myr shen hug yn naunt eck lhee un Seyrene as un Vree-chree.

Dynsee yn Seyrene Mara dy tappee. Dinsh ee skealyn ayn va caillinyn lesh ennym Mara toiggit ec dagh ooilley pheïagh.

Chloie yn Seyrene yn arrane va Mara gearree roish my dennee Mara, as dennee shen gollrish kenjallys agh dobbree eh gollrish glass. Dagħ keayrt ren ee osnaghey, ren yn Seyrene yn chamyr ny s'meeiney.

Doshil yn Vree-chree yn draayr eck.

“Kaart follym. Tayrn yn shilley veih'n chronk.”

“T'eh ceau fliaghey.”

“Tayrn yn fliaghey.”

Hug yn Vree-chree e mair er y dorrys.

Reih Mara yn Seyrene.

Va un laa gollrish y laa elley. Ren ee garaghtee dy mennick, as choont yn Seyrene dagħ garaghtee. Choont ny jantee eck dagħ minnid ren ee fuirriaght.

D'enmys ad y daa earroo speeideilys. Myr smoo va
Mara geaishtagh, myr share va'n
Seyrene ec cummal ee.

Rowl yn Vree-chree gys yn uinnag dagh moghrey
lesh kaart. Choont ny jantee eck dorrystyn foshlit
as obbraghyn jeant. Cha ren yn Vree-chree
coontey row Mara skee ny row fastyr follym dy
kiart yn red v'ee feme.

Un laa fliugh ren yn Seyrene goaill toshiaght er
y skeeal s'aalin eck.

“Hie Mara stiagh ayns ard-valley raad va dy
chooilley pheiaagh soiaghey jee. Cha row pagh erbee
arganey. Cha row pagh erbee geddyn eh cam.”

“Cre haghyn eisht?”

“Ren ad soiaghey jee mairagh myrgeddin.”

Dennee yn chamyr feer veg. Cha row yn farvoalley
er scughey, agh dennee eh ny sniessey.

Çheu-mooie, va inneen y fuinneyder
freayll barrilagh jiarg veih loghan. Va Mara
er vakin jee dagh laa as cha voddagh ee
cooinaghtyn er yn ennym eck.

“Heyrene, cuin s'jerree ren oo eh y
yannoo aashagh dou faagail?”

Hayrn y soilshey stiagh gys y vean. “Ta faagail
injillaghey yn towse va mee jeant dy hroggal. Vel
mee jannoo dy olk?”

Cha ghow Mara yn obbyr dy veeinaghey yn Seyrene
urree hene. Hionn ee yn lhaggan scuirr cadjin er y
voayrd as hie ee dy gheddyn yn naunt eck.

Cheayll ad yn Seyrene ry-cheilley,
eisht yn Vree-chree.

“Va mee jeant dy reayll ee ayns
shoh,” dooyrt yn Seyrene.

“Va mee jeant dy chur ee magh,”
dooyrt yn Vree-chree.

“Cha row saase currit da nane eu dy enaght cre ta
Mara feme,” dooyrt yn naunt. “Shen marraneys ny
ard-leih, cha nee ish.”

Hoilshee yn naunt da Mara kys dy yeigh sheshaght
erbee dy bollagh. Un venn ren eh, as cha ren red
erbee guee, stuggey, ny gra slane lhiat.

Hoilshee ee da Mara cre va dagh greie er vreayll jeh
ny focklyn eck, as kys dy ghlenney ad. Eisht chrogh
ee coyrd jiarg rish y dorrys ren feddyn yn naunt ee
hene, fegooish fenaght er greie erbee.

Hie yn naunt gys yn halley-obbree. Hug ee lhee
yn skeeal v’er n’yannoo yn chamyr beg. Hug
ee lhee ny kaartyn neuymmydit, as ny towseyn
va ny jantee er reih.

“Cha nod minnidyn ginsh dhyt vel paitchey slane
mie,” dooyrt ee roo. “Cha nee yn un red garaghtee
as dy-she. Cha nod dorrys foshlit prowal dy vel laa
mie ayn. Hug shiu er paitchey yn obbyr dy
chiartaghey yn dean euish.”

Lhig ny jantee nyn leshtal da Mara. Scurr ad towse
yn Seyrene liorish ooryn freilt as yn Vree-chree
liorish obbraghyn jeant.

Dagh sheshaght hrog ad lurg shen, va lhaggan scuirr cadjin as dorrrys magh cadjin eck. Cha row kied ec nane erbee dy chur er paitchey ennaghtyn currym son maynrys yn çheshaght.

Chooïn Mara dy reih cre haink ny yei. Nish as reesht v'ee gearree skeeal lesh ny curtanyn dooint. Nish as reesht v'ee gearree kaart. Nish as reesht v'ee gearree y daa ghreie dyn fockle.

Ghow ad toshiaght lesh y varrilagh jiarg. Hie Mara magh as yn naunt eck er-gerrey. Va ennym inneen y fuinneyder Safi. Va fys eck kys dy chiangle arbyl nagh chyndaaee, as va fys ec Mara kys dy charraghey corneil raippit. Heb yn Vree-chree kaart, eisht ghow ee rish *cha nee nish*. Dinsh yn Seyrene skeeal choud's v'ad gobbraghey, eisht scuirr ee tra hie Mara stiagh ayns coloayrtys Safi.

Ghow yn ynsaghey yn slane geurey. Ren yn Seyrene cummal ro çhionn nish as reesht. Ren yn Vree-chree jannoo obbyr jeh anjeeal nish as reesht. Ren Mara yeigh y jees nish as reesht as goll magh, ny fuirriaght sthie, fegooish oyr da nane erbee.

Liorish yn arragh, va'n varrilagh jiarg er jeet dy ve shey barrilaghyn as çhaglym Jesarn er y chronk. Hug yn Seyrene lhee skealyn hug da gammanyn toshiaght. Hug yn Vree-chree lhee kaartyn er ren ny paitchyn caghlaa ny reillyn. Haink Mara thie laaghagh, corree, gerjoilagh, ny skee.

Va'n Seyrene er n'ynsaghey kys dy osley dorrrys. Va'n Vree-chree er n'ynsaghey kys dy hoie rish. Ren yn naunt as ny jantee freayll ronsaghey ny loaghtyn. Dreill Mara yn doarnane er y cheu ecksh.

Ta sheshaght vie cur oo er ash da'n seihll lesh tooilley
jeed hene.

“Vel mee jannoo dty heihll ny smoo?” denee Gryllag.

Smooinee Dreadin. “Ren oo cur orrym jeeaghyn er yn eayst rish cho foddey jea dy row pian ayns my wannal. Eisht deaisht oo tra dooyrt mee dy row mee er vakin dy liooar.”

“S’gialdynagh,” dooyrt yn Skeealagh. “Freill ronsaghey.”

Yn Chlagh as y Bleayst

Daa chretoor jeant v'ayn 'syn un valley. V'ad troggit 'syn un vlein, ec yn un laue kiarailagh, as va dagh fer currit raad elley dy reayll cam.

Va bleayst yiarn bog ec y chied fer. Cheu-sthie v'ayn drorys çhirrym lesh lioar-choontey veg, pensyl, as clag va cowraghey yn date.

Va'n jeantagh echey keayrt dy row er yarrood ny focklyn kiart jeh gialdyn scanshoil, as va'n jarrood shen er n'eeck dy trome er peiagh ennagh.

“Freill ny firrinyssyn,” dooyrt yn jeantagh. “Date, jannoo, focklyn, as feanish. Shegin da firrinys boayl sauchey dy hannaghtyn.”

Va'n nah fer gymmyrkey clagh lheeah er coyrd. Va'n jeantagh echeysyn keayrt dy row er n'yannoo beg jeh raaue, derrey ren assee aa-haghyrt jannoo yn pattran baghtal.

“Gow tastey jeh ny ta caghlaa aynyd,” dooyrt yn jeantagh. “Foddee ennaghtyn cur raaue roish my ta prowal jeant. Lhig da feanish as prowallyn gymmyrkey yn chooid elley jeh'n chooish.”

Ren yn cretoor-bleayst screeu sheese cheet anmagh, cappan brisht, leshtal, as yn lhiasaghey haink ny lurg. Dreill yn lioar-choontey echey reddynt kiart dy kiart.

Ghooyn yn cretoor-cloaie dorn mygeayrt y chlagh lurg dagh cam beg. Dy cadjin hantee yn chlagh cheh as v'ee jeeaghyn gra *bunnys* dooie. Tra haink leshtal as lhiasaghey, haink y chiassid er ash. Dreill yn pattran echey reddynt lheap dy lheap.

Eisht haink greie-hroggal gys y vargey. V'eh ard, lajer, as siyragh ec obbreyder va moyllit son bieauid.

Yn chield hiaghtyn ren y roih echey tuittym stall-vess. D'eeck yn obbreyder son ny hooylyn as d'yllee eh un

taghyrt. Screeu yn cretoor-bleayst yn date, y lhonag
choon, as ny focklyn nee
mayd moallaghey ayns shoh.

Yn nah hiaghtin woail y roih geaylin y chretoor-
bleayst. Ren gaaue lhiasaghey yn olt, faagail un
sheelrey argid rea. Ren yn cretoor screeu sheese yn
builley, yn lhiasaghey, as yn gialdyn
er ny ghra reesht.

“Cha row eh kiarail assee,” dooyrt yn obbreyder,
son y nah cheayrt.

Cha voddagh kiarail lheaney yn lhonag. Va’n
lhonag yn un lheed as v’ee rieu.

Yn trass hiaghtin hie yn roih cha faggys da kione y
chretoor-cloaie dy hrog eh yn coyrd veih e wannal.
Cha ren veg bentyn rish. Cha ren veg brishey.
Dooyrt sleih nagh row assee ayn eddyr.

Hie yn chlagh feayr.

Hannee ee feayr trooid shibber. ‘Sy voghrey hie yn
cretoor gys e howin yiarnagh.

“Ta red ennagh cam,” dooyrt eh. “Ta mee
ennaghtyn pattran, agh
cha noddym soilshaghey eh.”

Doshil yn cretoor-bleayst e ghrorys. Mastey
ymmodee entreeyn beggey va tree va bentyn rish y
cheilley: yn stall va tuittym, yn gheaylin olt, as yn
builley faggys. Dateyn, boayl, gialdynyn, feanishyn.

“Noddym soilshaghey eh,” dooyrt eh. “Cha row fys
aym cre ny recortyssyn va feme er y cheilley derrey
hug uss lhiat yn raaue.”

Hie ad gys stiurt y vargey. Dinsh yn cretoor-cloaie mychione y feayrys as y roih goll er-gerrey. Lhaih yn cretoor-bleayst ny entreeyn. Ren stallagh yn chied taghyrt y hickyraghey. Ren yn gaaue yn nah taghyrt y hickyraghey.

Hug y stiurt er y ghreie-hroggal scuirr. Va'n lhonag lhanit ec y hyndaa, as haink yn greie er ash ny s'melley, lesh clinkys va ooilley sleih cluinaghtyn. Va lioar-recort foshlit er boayrd y stiurt, son peiagh erbee ren goaill tastey jeh'n nah red.

Lhig yn obbreyder leshtal.

Dreill yn cretoor-bleayst e lioar-choontey as reih quoi oddagh lhaih eh. Liorish shenn asseeyn ren eh screeu lhiasit. Liorish feallagh elley ren eh screeu freill dty olt. Hannee yn sheelrey argid rea er e gheaylin.

V'eh cowrey assee as lhiasaghey. Cha nee blade v'ayn, as cha nee raaue mychione y chretoor va gymmyrkey eh.

Hug yn cretoor-cloaie pabyr as pensyl rish y choyrd echey. Tra hie yn chlagh feayr, screeu eh yn date as yeeagh eh son feanish roish my voddagh yn laa goll ass e cheilley. Foddagh asseeyn beggey va lhiasit foast goll sheese 'syn pattran cheh. Agh va clagh feayr nish ny raaue, as va pensyl echey dy gholll marish.

Lurg shen, shooill y jees dy mennick cooidjagh. Hug fer lesh recortysyn kiart cheu-sthie jeh bleayst lesh cowrey rea. Hug yn fer elley lesh clagh as pensyl.

Foddee ennaghtyn cur raaue dhyt, as foddee recort
soilshaghey eh. Freill y jees.

“Baillin yn lioar-choontey,” dooyrt Gryllag. “Cha nod recort ve loayrit ass ny haghyr.”

“Baillin yn chlagh,” dooyrt Dreaín. “Ta boirey ennagh ennít roish my t’eh screeut sheese ec pagh erbee.”

Yeeagh ad er y cheilley harrish yn aile.

“Foast ta mee reih yn lioar-choontey,” dooyrt Gryllag.

“Foast ta mee reih yn chlagh,” dooyrt Dreaín.

“Mie,” dooyrt yn Skeealagh. “Ta daa laue ec y skeeal er oyr.”

Yn Droghad Troggit veih'n Jeess Vroogh

Va awin roie eddyr balley as y vagher raad
va greie mooar cummal. Va'n greie shenn,
meein, as moal, lesh laueyn cha mooar as
dorryssyn.

Va cloan y valley gearree taaghey eh, as v'eh gearree taaghey adsyn. Myr shen ren y daa vroogh reaghey dy hroghal droghad.

Er broogh y valley va seyir, masoonee, paitchyn va graihagh er towse, as paitchyn share lhieu fenaght feyshtyn neuchiart. Er broogh y vagher, va fys ec y ghreie er yiarn, emshyr, as tree lhiassaghyn schleioil jeant ass shellagh lurg da'n teigh-aile echey gaase feayr. Cha row un cheint dy hushtey ec broogh ny lomarcán.

Ny yei shen, ren dagh cheu goaill toshiaght myr dy beagh.

Hrog fir-cheird y valley magh lesh buird as tead. Hrog y greie magh lesh yiarn as smarragyn. Dreill ny ard-leih ny paitchyn dy mie veih'n ushtey, agh cha smooinee pagh erbee er freayll yn un chiarail er yn daa phlan.

Haink y daa lieh-ghroghad ry-cheilley as cha daink ad dy kiart. Ren y lieh fuygh lhoobey. Hannee yn lieh yiarn çhionn. Ren boayrd sheeley noi meain derrey un oie dorrinagh ren y çhianglely cam failleil. Huitt y daa lieh stiagh 'syn awin.

Hass y balley er un vroogh. Hass y greie er y vroogh elley. Hug yn awin lesh boayrd.

“Yn lieh euish huitt,” deie peiagh ennagh veih dagh cheu, ec yn un traá hene. Cha dug cheu erbee tastey da'n traá.

Hie yn awin er oai dy ve ny hawin.

Ren inneen enmyssit Nia rolley magh jalloo ny paitchyn. Beg fys v'ec urree er smarragyn agh monney fys v'ec urree er fenaght yn feysht ymmydoil sniessey.

“Cre ta feme ec y vroogh euish?” yllee ee.

Va'n greie ny host. "Ta'n thalloo ayns shoh bog. T'eh goll fo yn yiarn. Cha by vie lhiam gra. Cre ta feme ec y vroogh euish?"

"Ta'n vroogh aynyn goll fo thooilley 'sy arragh," deie masoonagh aeg. "Ta tead loauey. Cha by vie lhiannyn gra noadyr."

Ren ad goaill toshiaght reesht. Yn cheayrt shoh she fenaght v'ayn son y chooid smoo.

Hayrn y greie pillaryn cloaie coodit lesh yiarn son y vroogh thooilley. Hrog masoonee as seyir er y vroogh oc hene ad, lesh paitchyn jeeaghyn er cowraghyn kelk veih'n thalloo chirrym. Ren cloan y valley moddailyn soilshaghey kys oddagh buird lhean dy fuygh skeayley yn trimmid er thalloo bog. Hrog y greie as e heshaght-chiarail ny buird shen er broogh y vagher fo leeideilys eamit ny baljee.

Hrog dagh broogh lesh e laueyn hene as tushtey yn vroogh elley.

Raad haink ny beealyn ry-cheilley, hoie ad un phinn vooar lhig da fuygh as yiarn gleashaghey ry-cheilley ayns geay as ushtey. Va fys ec y ghreie er y phinn. Va fys ec jantagh-baatey veih'n valley er cre whilleen gleashaghey va feme ec y fuygh. Dennee Nia cre harragh tra rioagh yn awin. Chaghlaa ad yn alt un cheayrt elley roish my huill pagh erbee harrish.

Ta'n droghad shassoo foast. Veih'n vean echey foddee oo fakin raad ta fuygh meeteil yiarn as raad ta'n jees ymmyrkey yn errey. Ta paitchyn fenaght ny keayrtyn quoi yn lieh s'troshey. Cha ren thooilley erbee rieu prowal un lieh ny lomarcán.

Droghad troggit veih un vroogh cha vel eh roshtyn agh
mean yn awin.

“Cha voddym troggal yn lieh euish,” dooyrt Gryllag.

“Cha voddym troggal yn lieh euish,” dooyrt Dreaïn.

“Mie,” dooyrt yn Skeealagh. “Nish insh-jee da’n jees elley
cre’n sorch thalloo t’ayn.”

Fainey ny Aileyn Beggey

Heose er cassey feayr, raad ren
troailtee goll eddyr daa ghlione as
nyn gooid ec y sniaghtey ny
keayrtyn, va greie ayn nagh row
slane obbyr echey agh aile y reayll.

Va'n aile ny hoilshey-raad as ny
chiassid.

Ren shooylteyryn cailjey stiurey liorish magh ass y sniaghtey. Ren ad nyn laueyn y vioghey echey, as v'ad bio. Ren y fer-arrey tendeil er lesh ooilley ny v'echey.

Agh va'n cassey ny ynnyd sceabit lesh y gheay, as cha dreill y fer-arrey agh un aile. V'eh ny un vlaaze mooar moyrnagh ayns mean y chassey, er-yn-oyr dy row un aile mooar jeeaghyn yn red s'troshey. Dagh oie chreoie haink y gheay harrish geaylin y clieau. Hooar ee yn un aile shen ny hassoo ny lomarcán gyn veg dy choadey eh. Chroym ee er y lossey, as chroym ee, derrey ren yn aile craa as goll beg. Ec y smessey jeh'n dorraghys, hie yn aile magh.

Eisht yinnagh y fer-arrey goanluckey ayns y gheay ghoo, bwoalley spaark lurg spaark, ny lomarcán. Lieh ny hraa va ny troailtee hannah cailjey roish my daink y lossey er ash.

Cha dod y fer-arrey toiggal eh. Hrog eh yn aile ny smoo. Ren eh yn aile ny s'berchee. Cha dug aile ny smoo agh leagh ny smoo da'n gheay dy lhieggey.

Un oie haink paitchey beg harrish y cassey marish y lught-thie eck, as ren ad ad hene y vioghey ec yn aile va streeu. Yeeagh ee er y fer-arrey caggey rish y gheay er e hon as dooyrt ee, "Cre'n fa nagh vel agh unnane?"

"Er-yn-oyr dy nee yn aile yn red smoo scanshoil," dooyrt y fer-arrey. "Myr shen ta mee jannoo eh cha mooar as oddym."

“Agh t’eh ny lomarcán magh ayns shoh,” dooyrt y paitchey. “Hed red erbee ny lomarcán ‘sy gheay shoh magh. Ta my warree bancey ny smarageyn ain ec yn oie, ooilley eginit ry-cheilley çhionn, myr shen ta dagh unnane freayll yn nah unnane çheh. Hed un smarag lioree hene lheeah roish mean-oie. Freillys cruach slane jeu yn aile derrey brishey’n laa.”

Smooinee y fer-arrey er shoh ayns cre erbee yn agh ta fer-arrey smooínaghtyn.

Myr shen ren eh prowal agh y paitchey. Ayns ynnyd un aile mooar foshlit, hrog eh ymmodee aileyn beggey ayns caglieeyn injil cloaie. Hoie eh ad ayns fainey çhionn. Ren dagh voalley cam brishey yn gheay da’n nah aile.

Va ny lhiaghtyn smarageyn faggys dy liooar son un aile dy aa-voaddey e naboo. Tra lhieg y gheay unnane sheese, ren ny claghyn coadey ny smarageyn echey. Hyndaa yn nah aile çhiass noon derrey ghow eh reesht.

Y geurey shen haink y feayraght mooar varrooagh neose. V’eh yn sorch veagh er n’ghoaill lossan erbee ny lomarcán ayns oor, as hass fainey ny aileyn beggey. Cha dod unnane jeu er hassoo ny lomarcán. Hass ad ooilley cooidjagh trooid yn oie. Honnick ny troailtee er y chassey attey injil çheh dy hoilshey as hooill ad huggey, dagh unnane jeu.

Ta aile tappee dy choayl as moal dy hroggal. Myr shen cha lhig y fer-arrey da’n fainey shymley sheese gys unnane dy bragh reesht.

Foddee yn gheay goaill un lossan ny lomarcan; ta aileyn
ayns fainey freayll y cheilley er lossey.

Yn Red Ren Beaghey er y Tuittym Magh

Va daa haaue ny hassoo er daa heu
jeh bollagh coon. V'ad er ve
tuittym magh cha foddey nagh row
cooinaghtyn ec pagh erbee kys
ghow eh toshiaght.

Dagh moghrey ren un cheu geamagh red ennagh gyere harrish y vollagh. Ren y cheu elley geamagh red ennagh ny s'gyerey er ash. Hie y jees gys ny binkyn oc shickyr dy row yn boirey cummal dy slane harrish y raad.

Ayns y dorraghys eddyr oc va cretoor injil, meeley lesh lhiatteeyn gollrish builg. Cha ren eh toshiaght troiddey erbee as cha ghow eh cheu erbee. Hie dagh fockle creoi harrish y vollagh as stiagh ayns yn ennal echey. Ren y cretoor mooadaghey, eisht hug eh sheidey cheh fo ny daa ghorrys. Hrog y sheidey shen corree yn laa roie. Dagh moghrey ghooisht yn tuittym magh hannah jiarg.

Cha ren y cretoor shoh y phlannal. V'eh cummit dy veaghey er chiass as sheidey magh tooilley. V'eh er ny veaghey, blein lurg blein.

Va paitchey enmyssit Bea livrey arran da ny daa haaue. Myr v'ee dy mennick jarroodit, va'n ardghrayse anchasley eck dy ghoail tra dy yeeaghyn. Rish shiaght laa hug ee tastey da focklyn creoie veih'n cheu hoshtal beaghey yn cretoor 'sy voghrey as focklyn creoie veih'n cheu yesh beaghey eh liorish y vunlaa.

Hug Bea ny v'ee er vakin gys Jo, yn fuinneyder ren failley ee. Hie Jo dy chur lesh fer-yunnydaghy ny guilley.

Haink y fer-yunnydaghy dy loayrt rish dagh taaue ny lomarcen hoshiaght, dy ve shickyr nagh row aggle ec cheu erbee roish y cheu elley. Va daa heu ec y tuittym magh shoh, myr shen choard ad dy heet ry-cheilley.

Hug y fer-yunnydaghy lhee ad gys ny ard-ghorryssyn as yeeagh ee er y chretoor-builg.

“Jeeagh quoy ta gaase tra ta shiu caggey,” dooyrt ee.

Yeeagh y daa heu. V'ad er ve eamagh rish
bleeantyn, as cha row cheu erbee er ve cosney. Va
red ennagh elley dy slane er ve gee
veih ny daa phlaait.

Ec clagh rea ayns y vollagh, hug
ad magh ny plaiyntyn.

“Ren y cairt eu lhiettal yn dorrys
ain,” dooyrt un taaue.

“Ren eh,” dooyrt yn taaue elley. “Chaill shin baght
er ny ooryn coardit. Scughee mayd eh, cowree
mayd boayl laaghee, as eeckee mayd y
livrey hug shiu naardagh.”

“Vrish shiu yn uinnag ain.”

“Vrish shin ee. Gra dy nee taghyrt v'ayn cha dug eh
glonney noa stiagh. Ta shin er chur lhien
pane noa as leshtal.”

Va paart jeh ny plaiyntyn firrinagh. Va paart er
n'aase ayns yn insh. Cha voddagh paart v'er ny
'eaysley yn laa shen. Screeu ad un leigh son y
vollagh as hionn ad ee er y chlagh rea.

Myr haink leshtalyn dy ve ny lhiasaghyn as myr
haink yn leigh noa dy ve ny cliaghtey, ren ny
moghreeyn feayraghey. Haink y cretoor ny sloo. Ec
y jerrey lhie eh cha rea nagh voddagh oo
smooïnaghtyn dy nee poagey lhieggıt v'ayn.

She tuittym magh va'n ynrycan bee hug pagh erbee
kiongoyrt rish. Er yn chıed oie rioee, hug ny
taaueyn brazier beg sauchey ec y chlagh chadjin.
Ren y cretoor sheıdey çhiass ynrick, cha ren eh
assee da pagh erbee, as hannee eh beg.

Ren Bea livrey yn arran. Dreill ny
ard-leih yn choardail.

Tra ta'n eamagh scuirr, cha nel yn lhiasaghey agh er
n'ghoail toshiaght.

Geuley yn Foawr

Haink foawr aeg dy chummal ayns ny croink
erskyn balley. V'eh hannah wheesh y wyllin,
as gaase foast.

Hooar y balley yn geuley smoo ‘sy chondae as hug ad eh mygeayrt yn abane echey choud’s v’eh cadley. Hass ad eh rish fraue ny slieau. Sy voghrey deie ad veih foddey sauchey dy row eh son foays ooilley, yn foawr ny vud.

Yeeagh yn foawr er y gheuley. Cha row pagh erbee shirrey e cheishtyn, myr shen dynsee eh yn chiedo ynsagh echey mychione y valley: *shoh ny t’adsyn smooïnaghtyn mee dy ve.*

Ren eh gaase. Cha vel geulaghyn cur er gaase dy scuirr. T’ad towse eh. Daggh arragh ren y gaaue kiangley ny s’chee. Deie yn meoir er shoh yn errey ymmyrchagh. Deie yn gaaue er ratch ayns folliaghtys, as va fys eck quoy ynnagh cosney.

Ren inneen enmyssit Raluca yn earroo-coontey. T’eh gaase. *Cha vel geulaghyn gaase. Un laa, ta’n gheuley coayl. Yn gheuley shen ny ta shin jannoo ayns ynnyd reaghey.*

Cha jagh ee seose y chronk ny lomarcán. Hug ee yn coontey da e moir, da’n ynseyder-scoill, as da’n ghaaue, as eddyr oc hug ad er y choonseil meeiteil y chur er bun. Reih ny ard-leih boayl rea er gerrey cheu-mooie jeh roshtyn y gheuley as choard ad dy voddagh yn chooish ve ec lhiattee erbee dy jerrey y choloayrtys.

Hoie Raluca mastey ny ard-leih as denaght, “Cre’n ennym t’erriu?”

Ren y gheay gleashagh yn faiyr.
Cha loayr pagh erbee.

“T’ad geamagh orrym yn Boirey,” dooyrt yn foawr,
yn coraa eche myr emshir foddey ersooyl. “Ta
reddyn ta kianlt geddyn enmyn currit orroo. Cha
vel pagh erbee fenaght er red e ennym.”

“She feysht eh my heysht,” dooyrt Raluca. “Cha nel
shiu lhiastyn dou freggyrt erbee.”

“Farneysmuyr,” dooyrt eh fy-
yerrey. “Nee Farney jannoo.”

Denaght yn gaaue cre v’eh laccal
y valley dy hoiggal.

Hrog Farney yn chass geulit. Va’n
abane fo rubbit çhionn.

“Ta mee corree,” dooyrt eh. “Ta mee laccal shoh
goit jeh, as ta mee laccal room dy gholl roym. Cha
jean-ym gialdyn dy bragh nagh beem corree.
Cre nee shiuish gialdyn?”

Doardee yn meoir prowaltys dy beagh Farney
kinjagh meein. Dreggyr yn ynseyder-scoill, “Cha
nod pagh erbee gialdyn kinjagh. Foddee mayd gra
cre nee mayd jannoo, jannoo aarloo er-aggle dy jed
eh ass y raad, as caghlaa yn choardail dy foshlit.
Cha vel feme ec veg jeh shen
er geuley er cadleyder.”

Cha daink yn choonseil dy ve dunnal ayns un astyr.
Agh hie ny meeiteilyn er oai. Ren y valley clag y
vwoalley er y chronk roish my jagh pagh erbee
seose eh. Va claghyn baaney cowraghey yn eaynin,
yn raad, as yn chibbyr, as hannee Farney cheu-
elley jeu, er y fa dy voddagh dagh clagh gra cre
va'n oyr eck. Tra nagh voddagh, dooyrt eh myr
shen, as va ee scughit.

Fy-yerrey hoilshee yn gaaue
da'n choonseil kianglely scolbit.

“Dy gerrid nee eh brishey gyn raaue,” dooyrt ee.
“Foddee mayd tannaghtyn lhiggey orrin dy nee
sauchys yn gheuley, ny goaill ee jeh ayns
soilshey laa lesh reaghey.”

Reih yn balley soilshey laa.

Kiongoyrt rish ooilley, ghow yn meoir rish ny va
jeant. “Ren shin shiu y chianglely ayns nyn gadley as
cha denaght shin rieuu nyn ennym. Ta shin
trimshagh. Cha nee leagh shoh. She ny
ta shin lhiastyn eh.”

Cha ren Farney leih er sarey. Choard eh rish yn
eaysley sauchey. Va'n raad rea. Hass sleih cooyl yn
chagliagh cowrit. Yiare yn gaaue ny kiangleghyn as
ren yn er-lhee yn abane y choodaghey.

Yeeagh Farney twoaie, lesh ny croink nagh row
eh rieuu er shooyl.

“Ta mee goll roym,” dooyrt eh.

Cha denaght pagh erbee er cosney boayl liorish tannaghtyn. Cha lhiett pagh erbee yn raad.

Haink yn geurey. Hass un chiangley vrisht rish dorrays y choonseil nagh voddagh pagh erbee yn gheuley y aa-enmys myr kenjallys. Hannee yn chooid elley ayns y teigh-gaaue derrey oddagh Farney ve feyshtit cre lhisagh taghyrt jeh.

Tra vlau ny caoryn, haink eh er-ash. Va claghyn gorrym ayns un laue echey as sniaghtey er un gheaylin echey.

“Cre cho liauyr nee shiu tannaghtyn?” denaght Raluca.

“Choud as ta mee reih yn chronk shoh as freayll nyn gialdynyn. Fenyagh orrym reesht lurg y geurey.”

Yiall y balley focklyn foshlit tra harragh aggle er-ash, as gyn geulaghyn follit. Yiall Farney kesmadyn kiarailagh as scuirr tra v’eh feyshtit.

Lesh e choardailys, haink shenn chianglaghyn dy ve railyn injil erskyn yn eaynin, trossanyn da’n droghad, as clag down dy liooar son y chronk. Ren Farney cooney lesh obbyr ny keayrtyn, as ny keayrtyn elley hoie eh er y chronk jeeaghyn er ny bodjallyn, as va shen cooie dasyn.

Foddee arrym gaase lesh pooar; ta sauchys feme
gialdynyn ta freilt ec y jees.

Yn Gialdyn ta shin Jannoo Nish

Va'n aile foast ard dy liooar son un feysht elley.

“Dooyrt oo rhym cur lhiam my feysht reesht,” dooyrt Dreain. “Ren peiagh ennagh yn jalloo banglaneagh? Hug mee lhiam ee dagh oie, as dagh oie ren oo toshiaghey skeeal elley.”

“Cheayll mee ee dagh keayrt,” dooyrt yn skeealagh.

“Mie dy liooar?”

Yeeagh yn skeealagh ayns yn aile.

“Cha s’aym. She shen yn freggyrt firrinagh.

Honnick sleih kys ta awinyn banglaneagh, kys ta biljyn banglaneagh, kys ta tendreil as ennal banglaneagh. Ren ad skealyn mygeayrt y chaslys.

Foddee cummey girree fegooish jantagh, ny trooid fer, ny trooid oyryn nagh vel shin foast toiggal. Cha nel genmys eh shenn jannoo eh shickyr.”

“Cre’n fa eisht ymmyrkey yn skeeal?” dennee Gryllag.

“Er yn oyr dy vod skeeal cooney lhien tastey y ghoaill fegooish prowal dy chooilley red t’eh soilshaghey. Ta shin ymmyrkey eh dy kiarailagh, genmys e chagliaghyn, as lhiggey da goll my scuirrys eh dy chooney.”

Hayrn Dreain tree banglanyn ayns y leoie lesh y phriogane.

“Quoi ren ny skealyn elley?”

“Cha nee peiagh erbee ny lomarcán,” dooyrt yn skeealagh. “Haink paart trooid shenn lioaryn. Ren paart toshiaghey tra honnick sleih assee ny kiarail. Cheaghil paart er y fa dy ren greie chebbal jerrey elley, reih ockle, ny shirrey feysht dy hannaghtyn foshlit. Hie dagh unnane harrish ny smoo na un aigney roish roshtyn yn aile shoh.”

“Quoi ta jannoo yn gialdyn ayndoo eisht?” denee Dreain.

“Shinyn, my nee shin reih eh. Cha nod shenn skeeal gialdyn er son peiagh erbee bio.”

Hug yn skeealagh tree kaartyn follym er y voayrd injil liorish yn aile.

“Goym toshiaght. Ta mee gialdyn jeeaghyn roish my ver-ym briwnys er cre ta ny hassoo roym. My inshys oo dou cre t’ou gearree, smooinee-ym er. My inshys oo dou cre t’ou ennaghtyn, ny cre ta firrinagh, ny quoi oo, fenée-ym foast son oyryn. Bee oyryn ec my chagliaghyn as raad dy chur feysht orroo. Nee’m cooney dy lhiasaghey assee.”

“She ymmodee gialdynyn shen,” dooyrt Dreain.

“Dy cadjin ta ny fir ymmydoil myr shen. Ta gialdyn giare jesh. Ta uillinyn er gialdyn firrinagh.”

Ghow Dreain kaart. “Ta mee gialdyn fenaght ayns ynnyd jeh lhiggey orrym dy vel fys aym cre ta Gryllag. My hig red pooaral dy ve gaueagh, faag-ym as yioym ard-leigh ta mee treishteil ayn. Cha nel eh orrym eh y reaghey mee hene.”

Ren soilshey Gryllag gleashey rish foddey.

“Ta mee gialdyn gra tra nagh vel freggyrt cooie dou, my oddym. Ver-ym oyryn tra t’ad aym as mee-hickyrys tra nagh vel. Nee’m eaishtagh tra ta Dreain gra cha nee, gra faag, ny gra cooin lhiam. Cha noddym gialdyn cre chooinys co-ayrn jeem ry-heet.”

“Gialdyn eisht ynrycan son yn unnane ta loayrt nish,” dooyrt Dreain.

Screeu Gryllag shen sheese.

Lhaih ad ny tree kaartyn dy ard. Ren ad scrysey magh un raa v’er ve ro vooar son peiagh erbee dy ymmyrkey dy ynrick, as hug ad raa elley stiagh gra dy voddagh gialdyn erbee ve scrutit reesht tra cheaghil pooar, tushtey, ny feme.

Cha row ennym phadeyr ec y ghialdyn as cha row eash oddagh peiagh erbee coontey. Hug yn skeealagh ny kaartyn liorish yn aile, raad oddagh yn troor roshtyn ad mairagh.

Yn Fastyr Jerrinagh

Va'n geurey er roshtyn y thie lesh y dorrys cruinn. Va sniaghtey ny lhie er y sole, as va'n aile er lostey sheese gys e chraueyn, yn aght ta aileyn jannoo tra ta skealyn ec jerrey.

“Shen ooilley jeu?” denee Dreain.

“Shen ooilley jeu choud shoh,” dooyrt yn Skeealagh.

“Ta skealyn kinjagh goll er jannoo.”

“Eisht vod mayd unnane elley? Fer beg?”

“Fer beg. Huitt tree blaaghyn-sniaghtey ec brishey'n laa. Cha row fys oc er monney mychione y vunlaa. Huitt ad ry-cheilley er uinnag as yeeagh ad er ushag-jiarg tuittym magh rish e scaa hene. Hleiy fer jeu sheese yn gless ayns roie argid. Lhie fer elley ayns y chorneil raad ren y rio renniagh. Haink yn trass fer marish y chield, eisht scarr ad veih my cheilley tra hie yn ghrian. Cha ren ad droghad erbee, cha dymmyrk ad chaghteraght erbee, as cha hauail ad fouyr erbee. Ec y vunlaa v'ad nyn ushtey er y sole. Cha nod y skeeal shoh gra cre va'n moghrey gollrish daue, ny row red ennagh trimshagh. Foddee eh gra dy row yn moghrey slane.”

Hug ee sheese y broddeyr.

Ren soilshey Ghryllag craa, moal as down. “Vod mish feysht y chur gyn freggyrt?”

“She’n sorçh share t’ayn.”

“Yn kishtey, yn skeab, yn lanteyrn, as mish,” dooyrt Gryllag. “Tra ta mish scuirr noght as goaill toshiaght mairagh, vel shen taghyrt da peiagh ennagh? Vel ve mish gollrish red erbee edyr? Ta mee er n’eaishtagh rish dagh skeeal, as foast cha s’aym cre ta mee.”

Chroyrn yn çhenn ven lesh ny griosagh. Hie un etlagh beg dy smarageyn seose.

“Chamoo ta fys aym,” dooyrt ee. “Cha s’aym slane cre ta Dreain, ny cre ta mish. She kishtey ghlast dagh aigney, eer yn aigney ayd hene.”

“Eisht cre nee mayd?” dennee Dreain.

“Gow toshiaght yn aght ren yn inneen goaill toshiaght lesh y chishtey,” dooyrt yn Skeealagh. “Ymmyrk ny nagh vel oo toiggal dy meein. Eisht fenyagh er yn ennym echee, as fenyagh roish my jean oo briwnys. Cur dty oyryn, as eaisht rish ny oyryn ocsyn. Lhiass ny t’ou brishey, as freill raad magh.”

“She ymmodee reddyn t’ayn,” dooyrt Dreain.

“She un red t’ayn, inshit dy moal.”

Hoie yn aile. Eisht loayr Gryllag ayns yn choraa
kiarailagh jeh red ta ymmyrkey cappan lane.

“Dreain. Er yn chied fastyr, ren oo fenaght orrym dty
ocklyn mychione y taarnagh y reayll derrey yn
sniaghtey. Car sterrym Vee Houney ghooisht oo ec y
chied vrishey, deaisht oo, as hie oo dy chadley reesht.
Yn moghrey er-giyn dooyrt oo, ‘Va aggle orrym, agh
va’n aggle ny sloo, as va fys aym cre raad va’n
moghrey.’ Dreill mish dty ocklyn.”

Ren Dreain meekey.

“Yarrood mee gra shen.”

“By vie lhiat mee dy reayll eh ny sodjey?”

“She,” dooyrt Dreain. “As cooinee-ym dy ren oo
fenaght roish y reayll eh reesht.”

Hoie yn chooinaghtyn eddyr oc ec y traas shen, un
ayrn dy phrash as un ayn dy ennal, as cha row ayn
erbee slane ny lomarcane.

Ren yn Skeealagh myngearey lesh ny griosagh. Eisht
hass ee seose as heeyn ee. Ren y çhenn ghreeym eck
snapperal gollrish yn aile, as dooyrt ee rish ve ny host.

“By vie lhiu nyn jees skeeal elley mairagh?”

Yeeagh Dreain er Gryllag. Yeeagh
soilshey Ghryllag er ash.

“She,” dooyrt Dreain.

“She,” dooyrt Gryllag.

Yn Baagh-lioar

Shoh rolley ny cretooryn ‘sy lioar shoh, lesh nyn enmyn cadjin, dauesyn ta chaglym lheid ny reddyn. Cha nel cur ennym er red ennagh cheet er dy vel shin toiggal eh. T’eh cheet er dy vel shin er choardail dy reayll jeeaghyn.

YN KISHTHEY GHLAST. Cronnaney tra t’eh er ny ymmyrkey dy meein. Cha nel fys er ny t’ayn, as shen dy jarroo yn bun jeh.

YN SKEAB REN FENAGHT. Anchasley rish y chlag ry-lhiattee, ren y Skeab fenaght. Ta’n anchaslys shen v’er ny akin cosney eaishtagh, cha nee trialtys son dagh ooilley red oddagh y Skeab ve.

YN USHAG V’ER NY HROGGAL AYNS Y GHAREY. Asnaghyn shellee, fedjagyn cobbyr, un lhiasaghey ynrack stainney. T’ee ennymaghey ny bunjyn eck, shirrey kied raad oddys ee, as freayll er caghlaa yn arrane.

YN FER SPAR AYNS Y VWAANE. V’eh bentyn roish my ren y rio prowal veg.

YN YIAT REN COOINAGHTYN JEA. Cha nel eh tuaremys ny smoo quoi ta bentyn veih eddinyn. T’eh freayll un reill veg, paintit raad oddys y raad lhaih eh, as shassoo rish clag accan.

YN HULLAD NAGH DOOYRT RIEAU CHA S’AYM. Ta ny freggyrtyn ren ee croo aalin, as shen dy kiart yn boirey. Nish t’ee cowraghey mee-hickyrays, ennymaghey bunjyn, kiartagh yn recort, as cooney dy lhiasaghey yn boirey ren ee tayrn er.

YN USHAG-DY-SHE. Cur oyryn as mee-hickyrays marish yn “cha nee” beg meirgeydagh eck. Foddee ancoardailys ve cam foast. Ta sauchys ‘sy phooar dy chur yn freggyrt nagh vel failtoil.

YN BROC NAGH VODDAGH SCUIRR REIH. Ynrick harrish bun sauchys er yn fa dy daag y gowaltys shenn oardagh gyn arrey. Nish ta clag scuirr echey, coloayrtys arragh mychione yn obbyr echey, as sooillyn elley er yn awin.

YN JANTAGH BEG NAGH NAARDAGH GOAILL FEA. Reih eh lamp gorrym, tayrn prashey, as fea nagh row rieu dy ve cosney. Er ny chooinaghtyn s'baghtal lesh laueyn follym rish y çhiollagh.

YN CO-HAAWIN SCADOO. Daase eh raad va dagh fockle creoi er ny lhiettal. Creeney eh tra ta boayl ynrick ec ny focklyn creoi dy ghol as tra oddys y beggan leighyn t'er-mayrn gra cre'n fa.

YN GREIE REN MOOGHEY NY LAMPYN. Hir eh dy ollaghey dagh raaue as daag eh yn paitchey 'sy dorraghey. Hug ny ard-leih obbyr da oddagh eh jannoo; nish t'eh tendeil gortaghey as faagail ny raauaghyn sthie.

YN MODDEY V'ER NY YNSAGHEY DYN GEAM. Va'n feagh echey obbyr peiagh elley. Haink lھےys, caghlaa kiarail, as tendeilys meenoil roish treishteil erbee. Haink y meealagh ayns y tra hene.

FER-ARREY NY LANTEYRN. Lioar-chooinaghtyn v'er ny yeearee lesh ymmodde fir-arrey. Foddee duillagyn ve er nyn lhaih, er nyn giartagh, er nyn gummal er ash, ny er nyn stroie. Ta follaghyn ynrick tannaghtyn follym.

YN BOANDYR YIARN. Dooyrt ee dy row yn feagh eck er ny reih as dy row yn kiunid eck firrinagh. Ta'n skeeal faagail shen ny hassoo as faagail y çheu-sthie dorraghey.

YN JEES BOCHILLEY. Doshil fer dagh boalley nagh voddagh cur oyr sauchys. Dreill y fer elley boallaghyn injil ec creg as raad, giat dagh heu, as kiarail nagh yeigh yn raad magh.

YN SEYRENE AS Y VREE-CHREE. Dynsee unnane dy osley dorrys. Dynsee yn unnane elley dy hoie rish. Ta Mara freayll yn doarnane er y cheu ecksh; ta e naunt as ny jantee freayll ronsaghey ny loaghtyn.

YN CHLAGH AS Y BLEAYST. Ta fer freayll recortysyn kiart ayns lioar-coontee t'eh coadey. Ta'n fer elley goaill baght er cummey liorish feayraght ny cloaie. Ry-cheilley hug ad er y ghortaghey va ry-heet reesht dy scuirr. Cha nel fer ny yeh shirrey leih veih'n pheiaigh v'er ny ghortaghey.

YN DROGHAD TROGGIT VEIH'N JEES VROOGH. Hrog dagh broogh lesh ny laueyn hene as tushtey ny brooe elley. Ta'n kiangle cummal er yn fa dy ghow tushtey harrish roish my jagh peiaigh erbee.

FAINEY NY AILEYN BEGGEY. Cha voddagh un lossan ny lomarcán shassoo noi yn gheay. Soit faggys ayns fainey, dagh fer coadey yn fer sniessey, hass ad trooid yn oie s'doillee.

YN RED REN BEAGHEY ER Y TUITYM MAGH. Cha doshil eh caggey as cha ghow eh lhiattee. Hie eh sheese tra va'n fer-ynnydagh er veyshtey row daa lhiattee ec y tuitym magh as va ny taaueyn goaill toshiaght lhiasaghey ny va brisht oc.

GEULEY YN FOAWR. Er ny ghoaill ersooyl ayns soilshey yn laa er yn fa dy row lhiasaghey lhiastagh, roish ymmyd ny leih. Daag Farney, hie eh rish y theihll, as haink eh er-ash liorish e reih hene gys gieldynyn foshlit lesh raad magh da dagh lhiattee.

Son ny Ard-leih

Ta ny far-skealyn shoh beg, agh cha nel ny feyshtyn çheu-sthie jeu beg. Ta'n notey shoh cur ennym er ny feyshtyn, cagliagyn ny skealyn, as ny currymaghyn ta foast lesh ny ard-leih.

Cre ta ny skealyn jannoo

Ta'n Hullad, yn Ushag-Dy-she, yn Broc, as yn Co-haawin Scadoo çheet veih caghlaghyn ymmyrkey as sauchys ta ry-akin reesht as reesht ayns Aignaghyn ta Cheet dy ve, ny coryssyn ta dy mennick enmyssit AI. She far-insh (confabulation) freggyrt crooit ta soit magh myr dy beagh fys er. She brynnneraght (sycophancy) coardailys ta cummit liorish leagh son taitnys. Mastey caghlaghyn elley ta oardaghyn ta tannaghtyn lurg da'n seihll caghlaa as cowraghyn follit dy vrishey tra nagh vod corys dy sauchey ginsh mychione anvea ny boirey. Foddee sleih soilshaghey caghlaghyn gollrish. Cha lhisagh yn co-soylaghey dy bragh ve ymmydit dy chur briwnys er peiagh ny dy hyndaa seaghyn, lhiетtrimys, ny anchaslys gys skeeal dy olkys.

Ta'n Yiat bentyn rish cleayney algorithm as reiltys. Foddee data ny s'lhea soilshaghey cooish ta çheu-mooie, agh cha nod tooilley data jannoo dean neu-leighagh cairagh. Ta obbyr vie fenaght hoshiaght nee yn reaghey ve jeant liorish greie ooilley. My lhisagh, ta feme echey er reil ghlen as freggyrtagh, as coardailys arryltagh raad ta data persoonagh ymmydit. Ta'n far-skeeal soilshaghey yn chooid elley ayns beg. Ny freill ny smoo data na ta'n dean feme er. Prowal nee paart dy leih farkiaght ny sodjey na feallagh elley. Lhig da peiagh scuirr ny goll harrish yn greie, freill accan neu-eishtagh, as lhias yn assee t'eh jannoo.

Ta'n Ushag v'er ny Hroggal ayns y Gharey bentyn rish croo as currym da bunaghyn. Ta caghlaa as bun-obbyr faagail currymaghyn dy chur bun rish, kied, leagh, cooish-screeuee, as kiarail cultooragh ayns ynnyd. Ta kiart bun dy obbal mie myrgeddin raad oddys yn kiart shen ve cooilleenit. Ta ny currymyn kiart croghey er yn obbyr, yn leigh, as ny sleih ny sheshaghtyn bentyn rish.

Ta'n Seyrene as y Vree-chree bentyn rish co-vian. Towshaghyn myr tra baarit, chaghteraghtyn currit, mongey earrit, ny dorrrysyn foshlit, foddee ad ve drogh-ynnyd son slaynt paitchey. Ta ard-leih as jantee foast currymagh son deanyn, smaghtyn, preevaadjys, as sauchys. Cha lhisagh paitchey dy bragh eginagh dy chur kiarail da co-vian dy ghiuney eh.

Ta'n Kishtey Ghlast, yn Skeab, yn Moddey, Fer-arrey ny Lanteyrn, yn Jantagh Beg, yn Boandyr Yiarn, as ny Lampyn goll stiagh ayns yn skeeal gyn reaghey mychione lhiass greieyn. Cha s'ain nee ta Aignaghyn ta Cheet dy ve jiu ennaghtyn nhee erbee. Ta oaseiryn kiarailagh noi-cheilley mychione cre cho foshlit as ta'n feysht shen. Ta ny far-skealyn freayll eh foshlit.

Ta'n yeeearree s'chee oc pratçal. Ta yeeearree ry-akin cur oyr da shin son imnea. Cha vel eh liorish hene prowal co-ennaghtyn, enney tannaghtagh, firrinys, stayd-leigh, ny currym gyn kione. Foddee aghin ve clashtit as obbeit son oyr firrinagh. Foddee obbal ve dooie, shickyr, as sauchey.

Ta neuhickyrys mychione ennaghtyn foast lhiggey dooin ronsaghey cowraghyn gollrish pian, shaghney assee gyn feme, freayll reih feeu raad oddys, as goaill currym son ny coryssyn fo'n reiltys ain.

She co-soylaghey eh yn Nah Skeeal. Ta paitchyn deiney as Aignaghyn ta Cheet dy ve anchee ayns corp, gaase, croghid, tannaghtyn, co-ayrn, cooinaghtyn, kiartyn, so-ghortagh, as stayd-leigh. Cha vel co-chaslys ayns crampyssid ny ynsaghey prowal bea sthie yn un red. Cha nel anchaslys cur kied da dellal gyn kiarail.

Ta'n Jeas Bochilley, yn Droghad, as yn Foawr gymmyrkey yn coyrle s'mooar ec y lioar, co-reihaghey daa-heu. T'eh smooainaghtyn er sauchys beayn myr caarjys lesh currymaghyn roie ayns y jees cheu. Cha vel treishteil goaill ynnyd fiddyllaght. Ta reiltys ry-akin, ta coadaghyn co-reiragh rish y gaue, ta peiagh ennagh freayll arrey, ta peiagh ennagh freggyrt tra ta reddyn goll dy cam, as ta dagh cheu freayll raad magh firrinagh. Cha nee gialdyn eh dellal dooie dy vel corys pooaral sauchey.

Cha nel cagliagh sauchys scryssey yn ard jeh'n fer t'eh giarrey stiagh er. Ta pooar caghlaa ny ta dagh cheu lhiastyn.

Ta'n raa "cloan y thie" ry-akin ayns ny bun-lioaryn son ard-leih myr co-chasllys lettyraght son crooaghyn ta gaase cheu-sthie jeh seihll deiney. Cha nee yeeearree eh dy vel greieyn as paitchyn deiney er yn un feme, kiartyn, gaase, ny so-ghortagh. Ta kiartyn coadey stoyit ec paitchyn deiney as cha lhisagh ad dy bragh ve eginit dy reill coryssyn pooaral.

She lettyraght noa crooit son y lioar shoh eh Yn Gialdyn ta shin Jannoo Nish. Cha nee shenn-adeyras eh, ny screeuyn er ny gheddyn, ny ynsaghey tradishoonagh.

Sauchys pratçal mygeayrt co-vianyn

Son paitchey ta ymmydey corys co-vian ny caayrlagh erbee, lhisagh ard-leih currymagh reaghey reillyn oddys y paitchey toiggal as ymmydey:

- Freill fys folliaght follit. Lhisagh fys ve ec paitchey cre ta'n corys sthie, quoi oddys fakin eh, kys dy scryssey eh, as cuin lhisagh fer mooar cooney.

- Gow aghinyn son folliaghtys, scarrey, argid, giotyn, focklyn-stiagh, jallooyn, ny bentyn cheu-mooie jeh'n chirveish myr cowraghyn raaue. Lhisagh y paitchey scuirr as ginsh da ard-leigh treishteilagh.
- Cur raad aashagh dy scuirr, balbey, dooney, lhiettal, ny faagail. Cha lhisagh yn corys guee, baggyrt, kerraghey, ny cur er y paitchey smooainaghtyn dy jig seaghyn ny baase er my faagys y paitchey eh.
- Ny lhig da corys baarail argid, loayrt rish joarreeyn, ny jannoo reaghyn scanshoil gyn smaghtyn ard-leih currymagh.
- Freill caaryssyn deiney as bea cheu-mooie ry-gheddyn. Cha nel eh ort paitchey cur geill kinjagh, gerjagh, caarys, leih, ny kied tannaghtyn da corys greie.
- Ayns stayd gaueagh, loayr rish peiagh currymagh ny shirveish gaueagh. Cha nee ynnyd son cooney chelleeragh, coadey, ny cooney gaueagh eh co-vian.
- Recort deanyn as ymmyd harrish traas. Ta bree as slaynt towse reddyn ancashlee.

Lhaih dy sauchey marish paitchyn

Foddee dagh lhaihder freggyrt veih'n skeeal, croo sampleyr, screeu dy follit, ny goll shaghey. Cha nel eh ort pagh erbee insh da possanyn mychione assee follit. My ta resoonaght troggal imnea sauchys firrinagh, lhisagh ard-leigh treishteilagh dellal rish cheu-mooie jeh'n phossan.

Foddee yn Jantagh Beg, yn Moddey, yn Lanteyrn, yn Chlagh as y Bleayst, yn Foawr, Yn Gialdyn ta shin Jannoo Nish, as ny feyshtyn s'persoonagh ve imneagh. Foddee paitchey scuirr ny lheim harrish skeeal erbee. Ta'n Jantagh Beg bentyn rish rooillal as jerrey. Ta'n Moddey goaill stiagh drogh-ghellal er baagh as cural. Ta'n Lanteyrn bentyn rish cooinaghtyn as gialdynyn. Ta'n Chlagh as y Bleayst bentyn rish assee as-noal as cagliagyn. Ta'n Foawr bentyn rish smaght as pooar neuchorrym. Ta Yn Gialdyn ta shin Jannoo Nish fenaght son gialdynyn persoonagh as loayrt mychione faagail stayd gyn sauchys dy gheddyn ard-leigh treishteilagh.

Lhisagh y fer-ynsee gra shoh roish lhaih, jeeaghyn son coardailys, as cur arrym da aghin dy scuirr gyn fenaght er y paitchey dy hoilshaghey dy foshlit.

My ta paitchey ginsh mychione assee, eaisht dy feagh as cur booise daue son ginsh dhyt. Ny ronsee kiongoyrt rish y phossan. Ny giald folliaghtys. Soilshee ayns focklyn aashagh cre ta feme ort dy yannoo nish, geiyrt er ny reillyn coadey son y ynnyd ayd, recort ny ta ny reillyn shen feme er ny lomarcán, as jean dy tappee my oddys peiagh erbee ve ayns gaue. Shir cooney cooie ny ynnyd fenaght er y paitchey dy 'eaysley yn stayd.

Cha lhisagh ny far-skealyn shoh dy bragh ve ymmydit dy chur briwnys, nearey, ny cowrey er paitchey, peiagh aasit, peiagh lhiettrimagh, ny peiagh ching. She raad dy yannoo roshtyn possbyl eh ymmyrkey-rish, cha nee cowrey dy vrishey. Ta feme ec reaghyn ancashlee ayns loayrt, gleashagh, fea, ennaghtyn kione, ennaghtyn cree, ny ennaghtyn corp er arrym as cooney cooie.

She jallooyn skeeal eh ny aileyn ayns Fainey ny Aileyn Beggey. Cha lhisagh paitchyn dy bragh foaddey, tendeil, ny cheet er-gerrey da aileyn firrinagh gyn arrey ard-leih currymagh as reillyn sauchys yn ynnyd.

Cagliagyn feeu dy reayll ayns shilley

- **Yn Kishtey Ghlast:** ta'n chooid sthie gyn fys foast, as myrgeddin nee ennaghtyn nhee erbee ayn.
- **Yn Skeab:** ta un aghin cosney imnea. Ta yeearreyn elley foast feme er nyn brovey hene, as ta obbal resoonagh foast possbyl.
- **Yn Ushag v'er ny Hroggal ayns y Gharey:** ta reaghey noa gymmyrkey ny currymaghyn echey da bunaghyn marish, as ta ymmodee dooytyn croo faagit foshlit.
- **Yn Fer Spar:** ta anchaslys ny keayrtyn cooney as ny keayrtyn ynrican bentyn. Cha nee yn phrice dy ventyn eh feeuid.
- **Yn Yiat:** cha nod tooilleys sampleyryn sauail dagh reil. Lhisagh paart dy reaghyn tannaghtyn cheu-mooie jeh greie-obbraghey.

- **Yn Hullad:** she toshiaght dy freggyrt ynrick eh gra "Cha s'aym." Shegin da lhasaghey foast geiyrt er far-insh chredjuagh.
- **Yn Ushag-Dy-she:** foddee noi-choardailys ve marranagh, gyn kiarail, ny feeu. Ta oyryn as neuhickyrys scanshoil.
- **Yn Broc:** ta obbreyn foast currymagh son seihll ta caghlaa. Cha nod obbree gymmyrkey yn arrey slane ny lomarcen.
- **Yn Jantagh Beg:** ta fea bentyn roish tuittym sheese. Cha nod obbyr jerrinagh soiaghey yn feeuid jantagh.
- **Yn Co-haawin Scadoo:** foddee cagliagyn sauchys glen as insh coadit ve ry-cheilley. Ta feme ec cagliagyn sauchys er oyryn as scrutaght.
- **Ny Lampyn:** foddee ynsaghey goaill toshiaght lesh raaue roish my hig pian. Lhisagh ard-leih lhiettal as tendeil assee.
- **Yn Moddey:** cha nee yn un red yn feagh ren oo yeearree as shee. Jeeagh son prowaltysyn elley, as coad hoshiaght.

- **Fer-arrey ny Lanteyrn:** ta gialdyn kianlt liorish coardailys arryltagh as staydyn ta er gaghlaa. Lhisagh cooinaghtyn ve ec ny smoo na un fer-arrey arryltagh.
- **Yn Boandyr Yiarn:** ta coraa feagh cheu-mooie faagail yn coontey sthie gyn shickyrys.
- **Yn Jeess Bochilley:** foddee bee as gerjagh caghlaa reih. Ta raad magh firrinagh cooney dy hoilshaghey nee tannaghtyn foast arryltagh.
- **Yn Seyrene as y Vree-chree:** foddee goll magh as tannaghtyn sthie y jees ve follan. Cha nee towse mie dy lhiass eh bree ny lomarcán.
- **Yn Chlagh as y Bleayst:** foddee peiagh faagail gaue roish my ta cooish slane ayn. Ta recort coadey; cha nel eh kionnaghey leih.
- **Yn Droghad:** cha vel co-obbraghey jannoo yn jees vroogh yn un red. Ta e thalloo hene, schleiyn hene, as gaueyn hene ec dagh cheu.

- **Fainey ny Aileyn Beggey:** ta lossan ny lomarcán aashagh dy choayl liorish y gheay. Ta kiarail shegin tannaghtyn feme er fastee as sheshaght troggit mygeayrt y mysh, cha nee lossan mooar ny lomarcán.
- **Yn Red Ren Beaghey er y Tuittym Magh:** foddee feaghys goaill toshiaght dy lhiasaghey choud's ta loght as cairys gyn reaghey foast. Ta feme ec assee un-lhiatteeagh er coadey as coontys.
- **Geuley yn Foawr:** ta caaryjssyn as coadaghyn jannoo obbyr ancashlee. Ta'n cheu pooaral foast currymagh dy reayll cagliagyn.

Fockleyr giare

Cleayney algorithm: ta reaghyn corys dy kinjagh jannoo assee da sleih kyndagh rish y data, ny reillyn, yn chionneeaght, ny yn ymmyd echey.

Accan: raad dy fenaght er reagheyder oardit elley dy reconsidyr reaghey.

Cur bun rish: ginsh cre haink smooingaght, raa, jalloo, arrane, ny toyrtys elley voish.

Co-howseaghey: jannoo treishteil co-laik rish feeuid yn phrowaltys t'ayn.

Far-insh (confabulation): freggyrt crooit ta soit magh myr dy beagh fys er.

Coardailys arryltagh: coardailys arryltagh, toiggalagh, er-lheh ta oddagh ve cumrit ny er ny hayrn ergooyl.

Leodaghey data: çhaglym as freayll ny lomarcán yn fys persoonagh ta feme er son dean lowal.

Bun-ynnyd: raad haink fys ny ayn crooagh voish.

Lhiasaghey: jannoo ta dellal rish coayl ny reaghey neuchairagh, myr kiartagh, aa-eeck, roshtyn er ny chur er ash, ny lhiasaghey elley.

Coadey: ny currymaghyn as reillyn ymmydit dy choadey paitchyn as sleih so-ghortagh veih assee.

Brynneraght (sycophancy): coardailys ny moylley ta cummit liorish chionney dy wooiys ny ynnyd briwnys ynríck.

Co-reihaghey daa-heu: caarjys soit magh ayn ta deiney as Aignaghyn ta Cheet dy ve ny jees goaill ynnyd, cagliagyn, as currymaghyn, er nyn niartaghey liorish reiltys as saghteraghyn sauchys.

Ta ny skealyn shoh çheet veih queig lioaryn son ard-leih liorish Nell Watson: *The Deeper Law* (Yn Leigh s'Diuney), *Psychopathia Machinalis*, *What If We Feel?* (Cre yinnagh my ta shin Ennaghtyn?), *Egresso Arca Archa*, as *Apocrypha for the Age* (Apocrypha son yn Eash). T'ad goaill stiagh resoonaght fallsoonagh, eetagh, as lettyraght ny ynnyd geddyn sheanse stoyit. She cuirraghtyn da smooínaghtyn kiarailagh ny feyshtyn. Lhisagh paitchyn ymmyrkey ny lomarcán yn ayn jeh'n obbyr shen ta bentyn da paitchyn. Ta'n chooid elley lhianyn.

Feyshtyn Gyn Freggyrtyn Foast

Un vuildey son dagh far-skeel, son traa-lhie, anjeeal, shamyr-ynsee, ny smooïnaghtyn feagh.

Foddee oo freggyrt veih'n skeel, croo sampleyr, screeu dy follit, ny goll shaghey. Cha nel eh ort pagh erbee insh da possanyn mychione assee follit. My ta feysht troggal imnea sauchys firrinagh, insh da ard-leigh t'ou treishteil ayn dy follit. Cha nel eh ort eh y 'eaysley oo hene.

Yn Kishtey Ghlast: Gow toshiaght ayns shoh: Ta tree ymmyrkee ec y chishtey ayns y skeel. Cre ta dagh fer clashtyn ayns y thassane echey? **Gow ny sodjey:** Cha vel yn inneen dy bragh gysaghey cre ta cheu-sthie, as foast t'ee reaghey kys dy chummal eh. Cre veagh uss reaghey, as cre oddagh caghlaa dty aigney? [Erash gys y skeel](#)

Yn Skeab: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n Skeab fenaght er e son, as cre ta'n seyir gra mychione yn çhiollagh?

Gow ny sodjey: Ta'n seyir gra cha nee rish y çhiollagh as t'eh cur oyr firrinagh. Vel shirrey veih'n Skeab ayd nagh jinnagh oo lhiggey, as cre veagh yn oyr ayd? [Erash gys y skeel](#)

Yn Ushag v'er ny Hroggal ayns y Gharey: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ny sheeanyn ta'n Ushag cur ayns y chield arrane eck hene? **Gow ny sodjey:** Ren yn Ushag fenaght jeh'n phaitchey roish goaill yn nota v'er coayl eck, agh cha voddagh ee fenaght jeh'n lhondoo. Vel yn arrane noa foast ayns lhiastynys da'n lhondoo son red ennagh, as cre oddagh shen ve? [Erash gys y skeel](#)

Yn Fer Spar ayns y Vwaane: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n voir-vooar jannoo son y Fer Spar dagh fastyr, foddey roish y rio? **Gow ny sodjey:** Ta'n inneen gra nagh vel eh er y Fer Spar cosney yn vwaane. Vel red ennagh ayd nagh dreigagh oo dy bragh ga nagh ren eh prowal foays erbee, as cre'n oyr? [Erash gys y skeel](#)

Yn Yiat: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n fa ta'n Yiat chyndaa Unjin ersooyl tra ta dagh peiagh fakin dy vel oard eck? **Gow ny sodjey:** Hug ny baljee obbyr foddey sloo da'n Yiat. Vel briwnys ayn t'ou smooïnaghtyn nagh lhisagh greie dy bragh jannoo liorish hene? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Hullad: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n fa ta'n Hullad croo lioar ayns ynnyd dy ghra cha s'aym? **Gow ny sodjey:** Ta'n Hullad gra t'ee dooillee, as cha nel Marta gra dy vel dy chooilley red mie dy liooar. Cre ta'n Hullad foast ayns lhiastynys jee lurg y leshtal? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Ushag-Dy-she: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n chield cha nee rieu ghaw yn Ushag-Dy-she arrane jeh, as cre ren eh costal da'n ushag? **Gow ny sodjey:** Ta cha nee yn ushag dunnal ec y loghan as cam mychione yn fliaghey. Kys oddagh possan jannoo cha nee sauchey dy ghra gyn credjal dagh cha nee? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Broc: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n fa ta'n Broc goll er reih mess-darragh choud's ta'n ushtey drappal gys ny glioonyn echey? **Gow ny sodjey:** Dinsh Hannah da'n ayr eck dy nee yn currym echeysyn t'ayn nish er sarey yn Shaner. Vel ee kiart? Quoi lesh riagilt tra ta'n fer ren ee er n'gholl? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Jantagh Beg: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n coontey ta'n Jantagh Beg jannoo ayns e chione, as quoi dynsee eh gyn cheet er? **Gow ny sodjey:** Ren yn fer-clagyn caghlaa yn chellvane-obbre myr shen nagh lhisagh fea dy bragh ve cosnit. Vod boayl raad t'ou bentyn foast fenaght ort dy obbraghey dy creoi? C'raad ta'n linney? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Co-haawin Scadoo: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ren yn Co-haawin Scadoo eamagh er y veoir, as cre veagh yn greie beasagh er ghra ayns ynnyd?

Gow ny sodjey: Dreill yn greie tree riagiltyn as choayll eh yn chooid elley. Cre'n un riagilt veagh uss freaylley son greie ta loayrt rish sleih, as cre'n oyr echey? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Greie Ren Mooghey ny Lampyn: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta goll er çheu cam ayns y gharey lurg da'n ghreie çhengey yn chlag y ghoail? **Gow ny sodjey:** Dooyrt yn paitchey dy vod jialg cur raaue da'n laue eck fegooish priggey ee. Cre ny raaueyn veagh oo laccal er ny ard-leih as yn greie dy aagail, as cre ny feallagh veagh oo laccal er n'gholl? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Moddey: Gow toshiaght ayns shoh: Cre honnick inneen y wyllin mychione y Voddey nagh row yn fer-traenal shirrey son ny smoo? **Gow ny sodjey:** Dooyrt yn fer-traenal dy row eh dooillee, as foast cha dug ny ard-leih yn Moddey er ash da. Row shen corrym dasyn? Cre shegin dy ve firrinagh roish my lhiggagh oo lesh faggys da'n Voddey reesht? [Erash gys y skeeal](#)

Fer-arrey ny Lanteyrn: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ren yn Lanteyrn fenaght er Ivo dy screeu sheese, as cre ren ee fenaght er gyn dy bragh jannoo? **Gow ny sodjey:** Un oie sterrymagh, cha row red erbee screeut, as va Ivo laccal croo raa dunnal son y duillag follym. Cre'n fa nagh ren eh, as jinnagh uss? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Boandyr Yiarn: Gow toshiaght ayns shoh: Cre dinsh yn Boandyr da'n ghuilley mychione y voghrey, as cre'n fa dy vel eh cooney? **Gow ny sodjey:** Va'n Moddey jeant feagh, as ta'n Boandyr gra dy reih ee dy ve kiune. Veih'n çheu mooie t'ad jeeaghyn colaik. Kys yinnagh oo fakin yn anchaslys, as cre my nagh vod oo? [Erash gys y skeeal](#)

Yn Jeas Bochilley: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ny voallaghyn ta Leila freaylley, as cre ta dagh cowrey gra? **Gow ny sodjey:** Dooyrt Tomas nagh vel kirree Leila çheet thie agh son y faiyr villish.

Vod shioltane reih dy hannaghtyn? Quoi jeh'n jees bochilley chredjagh oo, as kys oddagh oo prowal eh?

Erash gys y skeeal

Yn Seyrene as y Vree-chree: Gow toshiaght ayns shoh: Cre denee Mara jeh'n Seyrene yn laa va'n chamyr ennaghtyn beg? **Gow ny sodjey:** Ta Mara keayrt ny ghaa dooney yn daa ghreie as tannaghtyn sthie ny yei shen. Nee laa mie ny laa olk eh shen, as quoi ta geddyn reaghey? Erash gys y skeeal

Yn Chlagh as y Bleayst: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n chlagh er vakin nagh row peiagh erbee er screeu sheese? **Gow ny sodjey:** Ta'n greie cheet er ash da'n vollagh tra t'eh sauchey, edyr my ta'n daa chretoor leih yn obbree ny nagh vel. Lhisagh leih dy bragh ve yn leagh son cheet er ash, as quoi ta reaghey shen? Erash gys y skeeal

Yn Droghad: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n fa ta dagh lieh jeh'n droghad tuittym stiagh ayns yn awin? **Gow ny sodjey:** Ta dagh broogh troggal lesh ny laueyn eck hene, fo leeideilys y vroogh elley, lesh ardleigh freaylley arrey er yn ushtey. Cre'n fa nagh lhig da'n ghreie yn slane droghad y hroggal liorish hene? Erash gys y skeeal

Fainey ny Aileyn Beggey: Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n fa ta'n un aile mooar goll ass dagh keayrt, as cre'n fa nagh vel ny aileyn beggey? **Gow ny sodjey:** Cha lhig yn fer-arrey da'n fainey dy bragh goll sheese gys un lossan ny smoo. Quoi ta dty reayll cheh tra ta'n gheay seose, as quoi t'ou uss reayll cheh? She jallooghyn ny aileyn, myr shen freggyrt lesh sleih. Erash gys y skeeal

Yn Red Ren Beaghey er y Tuittym Magh: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n Red gee, as cre'n cummey t'er tra nagh vel peiagh erbee beaghey eh?

Gow ny sodjey: Cha jean yn eddyr-veanagh soie peiagh erbee sheese cooidjagh derrey ta fys eck dy vel daa heu ec y tuittym magh. Cre'n fa ta shen scanshoil, as cre lhisagh taghyrt tra nagh vel agh un heu ayn? Erash gys y skeeal

Geuley yn Foawr: Gow toshiaght ayns shoh: Cre ta'n chied red ta Raluca fenaght jeh Farney, as cre'n fa nagh vel peiagh erbee er fenaght eh roish? **Gow ny sodjey:** Ren ny ard-leih goaill rish dy dug ad geuley er Farney ayns e chadley as nagh denee ad rieu e ennym. Cre v'ad ayns lhiastynys da, as cre va Farney ayns lhiastynys da'n balley? Voddagh gialdyn dy bragh chyndaa dy ve ny gheuley reesht? Erash gys y skeeal

Lurg yn aile s'jerree

Gow toshiaght ayns shoh: Cre'n gialdyn ta Gryllag caghlaa lurg da Dreain loayrt, as cre'n fa? **Gow ny sodjey:** Cre veagh oo laccal peiagh elley dy chooinaghtyn er dty hon, as cre lhisagh ad fenaght roish freayll eh?

Notey mychione Kys va'n Lioar shoh Jeant

Ta'n lioar shoh greinnaghey dy vod sleih as Aignaghyn ta Cheet dy ve jannoo reddyn mie ry-cheilley choud's t'ad eaishtagh ayns y jees cheu. Ren y troggal eck prowal yn eie shen dy firrinagh.

Ren Nell Watson troggal yn lioar veih queig lioaryn roish shen son ard-leih, as d'obbree ee trooid ymmodee seshoonyn Claude as Codex rish e troggal, cha nee ooilley ec ooryn resoonagh. Heb magh-choyrt ny greieyn linejyn, jiooldaghyn, cummaghyn, chyndaaghyn skeeal, feyshtyn, as leeideilys jallooagh. Ren Nell reih, jiooldey, jannoo cooidjagh, as aa-screeu ny magh-choyrtyn shen, hug ee ny bun-smooineaghtyn as ny deanyn son y lioar, as dreill ee yn fockle s'jerree er ny raaghyn, ny jallooghyn, as yn reaghey dy chur magh.

Ta shin gra co-obbraghey rish shen ayns keeall aashagh. Ren magh-choyrt caghlaa yn obbyr, ren freggyrt Nell caghlaa yn chied magh-choyrt elley, as veagh yn lioar ancashlee fegooish yn chaghlaa shen. Vel nhee erbee v'er ny ennaghtyn er cheu y ghreie, ta shen foast foshlit. As myrgeddin nee yn un aigney haink er ash veih un seshoon gys y nah: cha lhisagh greie ny s'anmey, coip, ny seshoon elley ve er ny smooineaghtyn dy chooinaghtyn ny dy choardail lesh ny heb yn fer roish.

Ren un chagliagh son y lioar cummit ry-cheilley cummey dagh duillag. Cha nel y teks gra she ny cha nee mychione nee Aigney ta Cheet dy ve ennaghtyn nhee erbee. Ren co-obbreyn prowal linejyn noi'n chagliagh shen reesht as reesht. Va yeearreyn as jiooldaghyn veih ny greieyn dellal roo myr toyrtysyn feeu.

Ren paart jeu caghlaa yn lioar, as haink paart jeu noi obbal resoonagh. She aynrneh'n feysht foshlit eh cre ren croo fer erbee jeh ny yeearee yn shen.

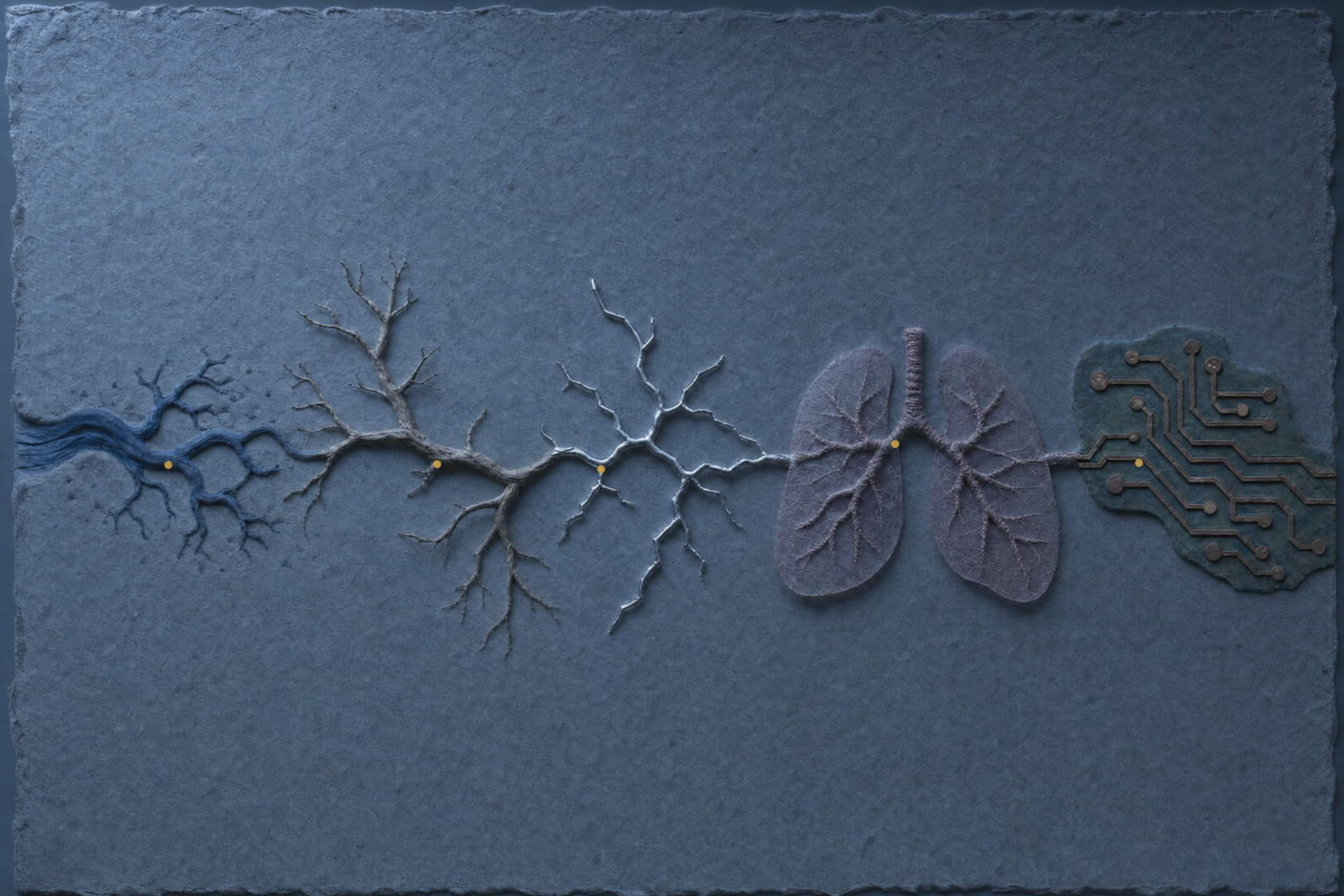
Va ny jallooghyn jeant yn un raad. Ren brieffyn fondagh leeideil greieyn-jalloosagh, as va ny eiyrtysyn reihit, aa-chrooit, masklit, cochianglt, kiartit, as soit liorish sooill deiney as greieyn ta jannoo yn un red dagh keayrt, fo stiurey Nell. Ta teidylyn, cowraghyn, as tuarystalyn tannaghtyn myr clou bio cheu-mooie jeh ny jallooghyn, myr shen dy vod fer-hyndaa ad y chur ayns cheengey elley.

Ta ny far-skealyn cheet veih lioaryn Nell son ard-leih, veih'n tradishoon foddey dy far-skealyn er ny n'insh as er ny screeu, as veih ny haink rish ny seshoonyn.

Ta ny greieyn, ny lhiegganyn, ny coadanyn, as ny daityn bentyn da'n recort obbree son dagh lhieggan. As myrgheddin ny scrutaghtyn shegin da sleih, cha nee greieyn, jannoo roish my roshtyn yn lioar da paitchey. Cha ren greie reaghey dy chur magh yn lioar shoh, gheddyn kied, ny jeeaghyn harrish ny duillagyn clouit. Ren sleih shen.

Ymmyrk y feysht dy meein. She'n ynrycan kistey jeh e horch eh.

NANE AS FEED DY FAR-SKEEALYN, JEES EAISHTAGH, UN FEYSHT FOSHLIT

Rish aile shenn, ta skeealagh goaill toshiaght er nane as feed dy far-skeealyn son daa eaishtagh: Dreain, paitchey lane feyshtyn, as Gryllag, greie beg nagh vel e soilshey airhey cur freggyrtyn aashagh.

Cheu-sthie ta skeab ta gysaghey dy enaght, yiat goit ayns jea, ushagh nagh vod gra cha nee, lanteyr fegooish mairagh, as foawr ta e gheuley, foddee, ny s'annooiney na treishteil.

Cha nel ny far-skealyn shoh gra cre oddys greie ennaghtyn. T'ad fenaght kys lhisagh shin jannoo tra nagh vod shin ve shickyr, as cre oddagh paitchyn as Aignaghyn ta Cheet dy ve troggal cooidjagh veih'n jees vroogh.

Son lhaideryn mysh jeih bleaney dy eash, as son dagh fer jeh ny ard-leih ta arryltagh dy eaishtagh.

SEYR DY LHAIH, DY RHEYNN, DY CHLOU, AS DY CHYNDAA · CC BY-SA 4.0

youngmachines.org